Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVI | CELOVEC, PETEK, 16. OKTOBER 1981 | ŠTEV. 42 (2041)

OKTOBRSKI TABOR 81 NA RADIŠAH:

S skupnimi močmi proti trostranskemu paktu

● Dogodki okoli letošnjega 10. oktobra so ponovno zelo jasno pokazali, kako močno so pristojni dejavniki ujeti v mrežo nedemokratičnega in pravno gledano celo protiustavnega trostrankarskega pakta, ki so ga pred petimi leti tako na deželni kot na zvezni ravni sklenile SPÖ, ÖVP in FPÖ z namenom, da bi manjšini oktroirale „dokončno rešitev", ki so jo sprejele s pozicije sile in mimo prizadete manjšine.

● Po drugi strani pa je bil letošnji 5. Oktobrski tabor na Radišah prepričljiva manifestacija odločenosti in pripravljenosti pripadnikov obeh narodov v deželi, da se s skupnimi močmi uprejo taki nedemokratični politiki ter dosledno nadaljujejo boj za sporazumne in upravičene rešitve vseh številnih slej ko prej odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Kajti poudarjeno je bilo, da gre pri manjšinskem vprašanju v bistvu za vprašanje demokracije, to pa ni le zadeva manjšine, marveč tudi in predvsem zadeva večinskega naroda.

V radiškem Kulturnem domu, ki ga je napolnilo več kot 500 udeležencev (tega dejstva tudi poročevalec celovškega radia, ki na prireditvi sploh ni bil navzoč, ne more spremeniti s sklicevanjem na neke „uradne" cenitve!), se je odvijal pester spored, ki je segal od političnih izpovedi do nastopa raznih pevskih skupin ter drugih sodelavcev. Celotna prireditev je potekala v obeh deželnih jezikih in je že s tem izpričevala svojo osnovno usmeritev: namesto ščuvanja na narodnostno mržnjo, kar je bilo zaslediti pri mnogih drugih prireditvah v teh dneh, je postavila na prvo mesto enakopravno sodelovanje in medsebojno razumevanje.

Oba zastopnika prireditvenega odbora Robert Saxer in Peter Wieser sta že uvodoma poudarila, da je na Koroškem sedaj veliko govora o pomiritvi in mirnem sožitju, toda to je le fasada, za katero se s pomočjo diskriminacijskega zakona o narodnih skupinah nadaljuje germanizacija Slovencev. Posebej je bilo opozorjeno na nezadovoljive razmere na področju predšolske vzgoje in šolskega pouka, pa tudi na zapostavljenost slovenskega jezika pri uradih in sodiščih. Zato se je Oktobrski tabor odločno izrekel proti takšni „dokončni rešitvi", ki jo skušajo uveljaviti v smislu politike trostrankarskega pakta.

Proti tej politiki nedemokratičnega vsiljevanja „gotovih rešitev" ter najrazličnejših pritiskov in siljenja v sosvete pa sta se izrekla predvsem tudi oba govornika osrednjih slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter in dr. Matevž Grilc. Na velikovškem primeru, ki pomeni napad na celotno slovensko narodno skupnost, je bilo prikazano, koliko so vredne izjave koroških in avstrijskih vodilnih politikov, ki domačo in svetovno javnost zavajajo z lažnimi trditvami o izpolnjenemu členu 7 ter govoričijo o strpnosti, razumevanju za manjšine in o enakopravnem sožitju. Proti takemu zavajanju javnosti so bila postavljena nedvoumna dejstva: da pri reševanju manjšinske problematike ni nobenega napredka, z izjemo abiturientskega tečaja; da merodajni politični dejavniki vedno bolj zapadajo vplivu nacionalističnih in šovinistčnih krogov, ki preko FPÖ uveljavljajo svojo voljo v trostrankarskem paktu; da se nadaljuje zapostavljanje Slovencev in njihovega jezika ter se dogajajo kričeči primeri diskriminacije; da je za fasado navideznega miru ozračje nevarno zastrupljeno ter so tisti, ki opozarjajo na nerešena vprašanja in na konkretne primere diskriminacije, izpostavljeni žolčnim napadom in žaljivim očitkom, ki segajo od ovaduštva do protidržavne dejavnosti.

Eno izmed gesel Oktobrskega tabora je bilo: „Za nov oktober!" V tem smislu je potekala celotna prireditev — od dopoldanskega seminarja o šolski problematiki preko popoldanskega politično-kulturno-zabavnenga sporeda pa do večerne družabnosti. Medsebojno razumevanje preko vseh razlik glede narodne pripadnosti, jezika ali svetovnonazorske opredelitve je bilo pristno in iskreno. Izražalo je solidarnost v nadaljnjem boju za uveljavljanje novih, sodobnih oblik in vsebin sožitja med ljudmi in narodi. In spričo izredno množične udeležbe mladine je bila prireditev predvsem usmerjena v bodočnost — in to je še posebno razveseljivo in obetajoče, saj se ravno tukaj najbolj razlikuje od raznih demonstracij „večno včerajšnjih".

Slovenska skupščina za izboljšanje položaja
slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji

Komisija za mednarodne odnose skupščine SR Slovenije je minuli teden obravnavala vprašanja odnosov Slovenije s sosednimi državami. Po uvodni obrazložitvi, ki jo je podal namestnik predsednika republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Drago Mirošič, so delegati ugotovili, da spada politika dobrososedskega sodelovanja med osnovna načela, ki opredeljujejo mednarodne odnose Jugoslavije kot neuvrščene, socialistične in samoupravne države pri razvijanju vsestranskega sodelovanja s svetom v skladu s sklepno listino konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Na seji so poudarili, da ima posebno mesto v razvoju dobrososedskih odnosov in zbliževanju sosedskih narodov obmejno sodelovanje, ki obenem tudi pozitivno vpliva na širše mednarodne odnose. Politika odprtih meja in vsestranskega obmejnega sodelovanja pa se potrjuje tudi kot dejavnik krepitve položaja narodnosti in narodnih manjšin ter jim omogoča tvorno vključevanje v sodelovanje med sosednima državama.

Ko so razpravljali o odnosih s posameznimi sosednimi državami, so na seji pozdravili pozitiven razvoj sodelovanja z republiko Avstrijo, pri čemer ima posebno mesto tudi neposredno sodelovanje Slovenije s sosednimi avstrijskimi zveznimi deželami Štajersko, Koroško in Gradiščansko. Izrazili so pričakovanja, da bo splošen pozitiven razvoj odnosov med obema državama bistveno prispeval tudi k hitrejšemu, konkretnejšemu in učinkovitejšemu reševanju manjšinskega vprašanja, pri čemer bodo potrebni napori avstrijske strani, da bi prišlo do izboljšanja položaja slovenske in hrvaške narodne skupnosti in bil zagotovljen njun nadaljnji vsestranski razvoj v enakopravnem dialogu z manjšinama brez kakršnih koli pogojevanj.

„Delegati pa so morali ugotoviti," je rečeno v uradnem sporočilu o seji, „da se nadaljujejo politični pritiski na slovensko ter hrvaško narodnostno skupnost, tako glede vstopa v sosvete, kakor tudi na nekaterih drugih področjih, kot kaže nedavni nerazumljivi ukrep občinskih oblasti v Velikovcu."

V razpravi so se delegati ponovno zavzeli za nadaljnjo poglobitev obmejnega gospodarskega sodelovanja med avstrijskimi obmejnimi deželami in Slovenijo ter za sklenitev meddržavnega sporazuma o obmejnem gospodarskem sodelovanju, češ, da bi tak sporazum lahko bistveno prispeval k nadaljnji krepitvi medsebojnih odnosov.

NA OPČINAH PRI TRSTU:

Napad na slovensko šolo
„kakor v časih divjanja črnega fašizma"

V noči med nedeljo in ponedeljkom so „neznani storilci" vdrli v poslopje slovenske srednje šole „Srečko Kosovel" na Opčinah pri Trstu ter povzročili veliko škodo, med drugim tudi z zažiganjem.

Najnovejši napad protislovenskih elementov je — kakor v zadnjem času že več atentatov na spomenike narodnoosvobodilne borbe, šolska poslopja, slovenske kulturne, športne in druge ustanove — vzbudil veliko razburjenje med vso slovensko javnostjo, pa tudi med demokratičnimi silami večinskega naroda. Številne slovenske organizacije in ustanove so izgred najostreje obsodile ter od pristojnih oblasti zahtevale izsledite in kaznovanje storilcev. Pri tem poudarjajo, da vandalski napad na slovensko šolo spominja na žalostne čase divjanja črnega fašizma v Trstu in na Primorskem. Zato je dolžnost oblasti, da napravijo konec temu divjanju ter poskrbijo vse potrebno, da se podobna, zlonamerna dejanja proti Slovencem in njihovim ustanovam ne bodo več ponavljala.

Dijaki openske šole so se takoj, ko so zvedeli za atentat zbrali in šli v sprevodu po openskih ulicah, kjer so s transparenti opozorili prebivalstvo na vandalsko akcijo, ki ne sme ostati nekaznovana. V torek so priredili na Opčinah protestno demonstracijo, na katero so združenje staršev, profesorski zbor in dijaki povabili poleg dijakov vseh slovenskih srednjih šol tudi politične predstavnike, organizacije in vse demokratično prebivalstvo, da bi skupno protestirali proti ponovnemu izpadu fašističnih izzivačev ter odločno obsodili atentat, ki pomeni napad na vso slovensko narodnostno skupnost. Sindikat slovenske

(Dalje na 8. strani)

Razorožitev in popuščanje napetosti
sta skupni zahtevi vseh miroljubnih ljudi sveta

Prihodnji teden — 24. oktobra — bomo spet obhajali dan Združenih narodov. Letos bo ta dan posebej v znamenju najširše mednarodne akcije proti blazni oboroževalni tekmi, ki ogroža celotno človeštvo. Prav na dan Združenih narodov se bo namreč začel „teden razorožitve", ki ga je OZN proglasila za dneve od 24. do 31. oktobra. V tem času bodo po vsem svetu najrazličnejše prireditve in druge akcije, s katerimi bodo miroljubni narodi opozorili na nevarnost, ki jo predstavlja čedalje večje kopičenje vedno strašnejšega orožja. Obuditi bodo skušali vest merodajnim državnikom, ki nosijo odgovornost za ta nevarni razvoj. Predvsem pa bodo potrkali na vest vodilnim možem obeh velesil — Amerike in Sovjetske zveze, na kateri pade pretežni del krivde za današnjo zaostritev v svetu, ki sta ga s svojo politiko hegemonije in s svojo oboroževalno tekmo spremenili v velikanski sod smodnika.

V okvir omenjenega „tedna razorožitve" sodi tudi akcija, ki jo je sprožila skupina kakih 200 uglednih avstrijskih osebnosti, ki so ne glede na politične, svetovnonazorske ali druge razlike skupaj pozvale na boj proti oboroževanju. Tako je pričakovati, da bo proti koncu oktobra tudi v Avstriji prišlo do različnih prireditev, ki bodo potekale v znamenju solidarnosti z vsemi miroljubnimi narodi sveta.

Kot nepreslišen uvod v to široko mednarodno mirovno akcijo pa je treba oceniti mogočno protestno zborovanje minulo soboto v Bonnu, kjer se je zbralo okoli 300.000 udeležencev, ki so zahtevali „odstranitev jedrske grožnje" ter se zavzeli za razorožitev in popuščanje napetosti v Evropi. Ta edinstvena manifestacija v korist miru, ki sta jo letos spomladi sprožili dve mirovni organizaciji, je presegla tudi najbolj optimistične napovedi organizatorjev ter jo splošno ocenjujejo kot največje protestno zborovanje v vsej zgodovini Zvezne republike Nemčije.

Uspeli „mirovni pohod na Bonn" pa je pomemben tudi za vse druge podobne akcije, in to predvsem zaradi tega, ker je v skupni obsodbi oboroževalne tekme in enotni zahtevi po razorožitvi ter popuščanju napetosti uspel združiti ljudi najrazličnejših „taborov" — od pripadnikov evangelične in katoliške cerkve do ateistov ter od komunistov in socialnih demokratov do liberalcev in krščanskih demokratov. Zastopanih je bilo več kot 800 različnih skupin in organizacij, ki glede političnih ciljev nikakor niso enotne in po idejnih izhodiščih daleč od enobarvnosti; toda družila jih je zahteva po taki Evropi, v kateri jedrskega orožja ne bi niti proizvajali, niti nameščali, niti uporabljali. In svoje proteste in svoje zahteve so udeleženci zborovanja naslovili predvsem na obe veliki sili.

PREDSEDNIK ZSO NA OKTOBRSKEM TABORU:

Za nas je meja stvarnost

brez kakršnih koli iredentističnih nagibov

„Zbrali smo se, da nadaljujemo prizadevanja za okrepitev in utrditev solidarnosti in mirnega, enakopravnega sožitja med narodoma v deželi, ki ju je 10. oktober nacionalistične miselnosti s pogledom nazaj vedno spet razdvajal in izigraval.“ Tako je dejal predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter, ko je minulo soboto v imenu naše osrednje organizacije izrekel pozdrave udeležencem letošnjega Oktobrskega tabora na Radišah.

Naš oktobrski tabor ni in nikdar ne sme postati le hujskaška igra meje, je nadaljeval predsednik ZSO. Za nas je meja med sosednima državama stvarnost brez kakršnih koli iredentističnih nagibov. Mi se ne borimo zoper mejo, ki je bila med sosednjima državama določena z izidom plebiscita – borimo pa se proti mejam, ki jih mračnjaške nacionalistične sile vedno znova postavljajo med oba naroda v deželi: ko nas ločijo v Nemce in Slovence, v domovini zveste in dovini sovražne, v kristjane in komuniste, v NSKS-ovce in Titoiste, v partizane in nepartizane, v pridne in nevarne, v Slovence, ki imajo pravico določil člena 7 državne pogodbe in take, ki teh nimajo.

V vse mogoče kategorije nas delijo – le enega pa nam nočejo priznati: da smo ljudje, ki imamo na svoji avtohtoni zemlji pravico do osnovnih človekovih pravic: To pa so:

- pravica do svobodne uporabe materinega jezika v zasebnem in javnem življenju;
- pravica do predšolske in šolske vzgoje in pouka v materinem jeziku;
- pravica do enakopravne udeležbe na kulturnih, gospodarskih in drugih družbenih ustanovah;
- pravica do lastnega združevanja in lastnega suverenega zastopstva in to brez ozira na našo številčno moč ter brez oviranja in zaviranja s strani šovinističnih sil.

„To je kratka vsebina člena 7 in to je kratko povedano naš narodni program in cilj, zagotovljen v mednarodnem dokumentu avstrijske državne pogodbe,“ je naglasil predsednik ZSO. **„Mislim, da je 10. oktober primeren dan, da se vprašamo, ali so te pravice uresničene?**

Naš odgovor je kratek: Ne, niso! Niso uresničene tudi ne po petih letih veljavnosti tako imenovanega zakona o narodnih skupinah; ne po še tolikokrat ponovljenih izjavah, da je člen 7 rešen in izpolnjen; ne po trostrankarskem sporazumu in tudi ne zaradi navidezne pomiritve in varljivega miru v deželi!

- Ali so morda zadnji dogodki v Velikovcu znak enakopravnosti in miru? Ali niso nasprotno roganje pravici in provokacija vse naše narodne skupnosti?
- Ali je morda izraz enakopravnosti in naklonjenosti, če se zbere najvišji vrh uradništva deželne uprave, da s protizakonitim in protiustavnim aktom prepreči uporabo slovenščine in poskuša preprečiti pritožbo na ustavno sodišče iz strahu, da bi bil razkrinkan zakon o narodnih skupinah?
- Ali je morda znak pripravljenosti za enakopravno iskanje znosne rešitve narodnostnega vprašanja kontinuirana prisila, da bi šli v sosvete, da bi na ta način omogočili, da bi postal zakon o narodnih skupinah izvršljiv in bi država lahko varala domačo in svetovno javnost, češ, poglejte, saj se pogovarjamo?

Ne, to ni rešitev, to ni mir – to je nagrmadenje petletnih razočaranj, ki so ustvarila tako napetost, da zadostuje samo še ponoven Velikovec, pa bo sprožena eskalacija in konfrontacija, ki bo pomedla z vsemi varljivimi sanjami o pomiritvi, o vzorni rešitvi, o spretni politiki v manjšinskem vprašanju!“

Koroški Slovenci smo v zadnjih petih letih pokazali toliko potrpežljivosti, toliko strpnosti, toliko pripravljenosti za mirno sporazumno reševanje odprtih vprašanj, da so dogodki v Velikovcu več kot simptom absolutne nepripravljenosti za skupno reševanje, je dejal govornik. Ta nepripravljenost pa je le eden izmed izrazov nedemokratične prisile, ko nas terjajo v sosvete, kjer naj bi se brezplodno prerekali o drobtinicah, ki bi jih morebiti bila pripravljena dati najmanjša nacionalistična stranka.

„Dokler je za vse stranke na Koroškem in na Dunaju odločilen trostrankarski sporazum z nedemokratično izločitvijo parlamenta, tako dolgo ne moremo pričakovati člena 7, pa tudi ne moremo sodelovati v forumu, ki sloni na tem protidemokratičnem trostrankarskem sporazumu,“ je ob koncu poudaril dr. Zwitter. **„Mi vztrajamo na enakopravnem dialogu – brez prisile. Pripravljeni smo za konstruktivno sodelovanje in sporazumno reševanje. V tej borbi smo enotni in apeliramo na solidarnost avstrijskih demokratov – kajti naše vprašanje je v bistvu vprašanje demokracije in s tem ne le vprašanje manjšine, marveč prav tako in celo prvenstveno vprašanje večinskega naroda. Zato naša prošnja: Podprite nas v naši borbi za najosnovnejše človekove pravice! Več ne zahtevamo.“**

Izrazi solidarnosti

S PRIZADEVANJI OKTOBRSKEGA TABORA

Imamo razumevanje za vsako upravičeno zahtevo koroških Slovencev in podpiramo vsako akcijo, ki bi lahko prispevala k uresničitvi teh zahtev. Za obstoj sleherne narodne skupnosti je šolstvo odločilnega pomena. Zato velja naša podpora tudi prizadevanjem Oktobrskega tabora in zahtevi po uvedbi slovenščine vsaj kot obveznega predmeta v ljudskih in glavnih šolah na ozemlju, ki ga določa izvedbeni deželni zakon k manjšinskemu šolskemu zakonu iz leta 1959.

Tako je med drugim rečeno v pismu, ki ga je letošnjemu Oktobrskemu taboru poslalo Združenje Čehov in Slovakov v Avstriji, katerega predstavniki bi se radi udeležili prireditve na Radišah, vendar so bili drugod zadolženi.

Klub slovenskih študentov na Dunaju je poslal pozdravno brzojavko, v kateri je želel uspešen potek Oktobrskemu taboru, „ki se zavzema za enakopravno sožitje obeh narodnostnih skupnosti v deželi in je obrnjen proti vsaki obliki šovinizma“.

Med ostalimi, ki so Oktobrskemu taboru prav tako sporočili svoje pozdrave in želje za uspešen potek, so bili južnotirolski deželni poslanec dr. Alexander Langer, avtor znanstvene publikacije „Das Slowenische in Kärnten“ univ. doc. Gero Fischer, skupina „Schmetterlinge“, popevkar Sigi Maron in drugi — vsi so izrazili solidarnost s prizadevanji Oktobrskega tabora.

Nasprotja Wagnerja in Kreiskega

No, pa ga bomo imeli še naprej. Trostrankarski pakt namreč. Zdaj ga že kar deželni glavar sam imenuje s pravim imenom in obenem pribija, da nihče ne bo krenil s te linije, na kateri so se združile vse tri deželnozborske stranke. Kot nalašč torej za podkrepitev argumentov koroških Slovencev, ki so bili ponovljeni tudi na Oktobrskem taboru na Radišah.

Našemu deželnemu glavarju torej ne moremo odrekati določene mere poguma. Že preteklo soboto na celovškem pokopališču ga je pokazal. Tam je govoril o prizadevanjih posameznikov, da bi Korošce po Avstriji, včasih celo mednarodno denuncirali kot nacionalne šoviniste. Pri tem je prav gotovo imel v mislih svojega strankarskega podanika v Velikovcu, župana Paulaka, ki je ravno prav za 10. oktober zaprl občinsko dvorano pred slovenskimi otroci in s tem Koroško pred vso mednarodno javnostjo denunciral kot narodnostno nestrpno. Če pa je seveda meril na koroške Slovence in njihove nemškogovoreče prijatelje, ki so na to narodnostno nestrpnost in diskriminacijo opozorili in jo izpostavili sodbi javnosti, pa mu moramo odgovoriti: take logike, kjer je denunciant tisti, ki na denunciacijo opozarja, in ne tisti, ki jo zakrivi, smo vajeni le iz totalitarnih režimov.

Tudi pri njegovi drugi formulaciji, kjer se je postavil po robu nekaterim, ki neprestano z misionarsko vnemo skušajo poučiti Korošce in Korošice, katere demokratične poglede naj imajo, si človek pred dilemo. Ali je morda mislil kanclerja Kreiskega, ki je ravno kak dan poprej v koroški uradni kulturni reviji „Brücke“ zapisal, da je treba manjšine ščititi in pospeševati? V tem primeru se moraš vprašati: kako je mogoče, da si koroški deželni glavar tako javno upa priznati svoje nedemokratične poglede? Če pa ni mislil kanclerja, temveč morda koroške Slovence in njihove nemškogovoreče prijatelje, ki morajo spet in spet urgirati uresničitev mednarodnih pogodb, pa se moraš še dodatno vprašati: ali je na Koroškem demokratično samo to, kar z nemisionarsko vnemo trostrankarska mezaliansa proglasi za demokratično?

V tem oziru pa kancler Kreisky že govori precej drugačen jezik. Sicer prihaja v svojem članku v „Brücke“ v nasprotje sam s seboj. V nasprotju z uradno avstrijsko statistiko namreč priznava koroške Slovence kot največjo narodno manjšino v Avstriji, vendar pa na drugi strani izračunava odstotek slovenskih akademikov in gimnazijcev prav na osnovi nadvse spornih rezultatov nadvse spornega uradnega ugotavljanja manjšine. Z vsem zapovedanim rešpektom je treba ugotoviti, da Slovenci v akademskih poklicih niso nadreprezentirani. Prav tako tudi ni mogoče soglašati s tem, da je zakon o narodnih skupinah s trostrankarskim sporazumom in sosveti posebna manjšinska zaščita, enakovredna državni pogodbi iz 1955. Če pa kancler zagotavlja, da si bo zvezna vlada prizadevala, da bo ščitila in pospeševala razvoj narodnih manjšin, nas to veseli. Toda: koliko takih lepih besed smo že slišali?

p.

Vlak bratstva in enotnosti

živa vez med Slovenijo in Srbijo

Minulo nedeljo zvečer je iz Slovenije odpeljal tradicionalni „vlak bratstva in enotnosti“, s katerim je potovalo v Srbijo 1400 nekdanjih pregnancev in drugih predstavnikov, da znova potrdijo vezi, ki so bile stkane v letih, ko je nacistični okupator pregnal na stotine slovenskih družin v Srbijo, kjer so našle zatočišče pri tamkajšnjih družinah.

Letos, ob dvajsetletnici prve take akcije, je krenil na pot že 14. vlak bratstva in enotnosti; prireditev je še posebej v znamenju 40-letnice pregnanstva in obenem 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. Zato je bil obisk v Srbiji posebno skrbno pripravljen. Udeleženci iz Slovenije so odpotovali z dvema kompozicijama, ki sta ju vlekli lokomotivi „modrega vlaka“, s katerim je svoječasno predsednik Tito na svojih znanih poteh miru in prijateljstva potoval v številne države. Prvi del vlaka je odpeljal z Jesenic in drugi iz Maribora, potem pa sta oba skupaj nadaljevala pot proti Srbiji.

Poleg nekdanjih pregnancev in njihovih družinskih članov so v Srbijo odpotovali tudi zastopniki vseh tistih slovenskih občin, ki so pobratena z občinami v Srbiji; prav tako pa so se letošnjega obiska udeležili tudi visoki predstavniki družbenopolitičnih, gospodarskih in kulturnih ustanov Slovenije ter zastopniki zamejskih Slovencev iz Italije in Avstrije.

Vlak je namreč samo del (in zunanja manifestacija) bratskega sodelovanja med slovenskimi in srbskimi občinami. Med vojno vzpostavljene in po vojni vedno spet potrjene vezi med Slovenijo in Srbijo so rodile najrazličnejše oblike sodelovanja in nadaljnjemu utrjevanju teh vsestranskih stikov je veljal tudi letošnji obisk. V dneh od 12. do 15. oktobra so imeli predstavniki obeh republik in njunih občin priložnosti dovolj, da so se pogovorili o tem, kako bi medsebojne stike še poglobili in tradicionalno sodelovanje še obogatili z novimi pobudami.

Tako bo gotovo tudi letošnji 14. vlak bratstva in enotnosti uspešno prispeval k vsakodnevnemu uresničevanju v letih hudega trpljenja in junaškega boja skovane enotnosti in bratstva narodov in narodnosti Jugoslavije.

Tudi volitve v delavske svete

so izpadle za SPÖ in proti ÖVP

Politični optimizem avstrijske ljudske stranke in svobodnjakov, ki so s pomočjo tako imenovanega „neodvisnega“ tiska že mesece prepričevali javnost, da je čas socialistov minil in da je napočil čas premišljevanja prebivalstva v korist desnici, se je zdaj povsem izjalovil. Po volitvah na Štajerskem, kjer so bili edini zmagovalci socialisti, so tudi volitve v delavske svete v podržavljenih podjetjih VOEST in VEW — ki so obenem največja podjetja v Avstriji sploh — jasno pokazale, kako je v resnici s to „spremembo političnega razpoloženja“: v VOEST je kar 75,8 % vseh veljavnih glasov odpadlo na socialistične kandidate, v VEW pa so socialistični sindikalisti osvojili celo 93,8 % glasov. Nasprotno pa je ÖVP-jevska ÖAAB enako kot komunisti v obeh podjetjih utrpela občutne izgube.

Ta izid volitev, ki je verjetno najbolj presenetil socialiste same, pomeni za konservativne sile v Avstriji hud udarec. Uvideti so namreč morale, da njihov strateški koncept, nagovoriti delavce z bolj ali manj demagoškimi obljubami (katerih izpolnitev pa hkrati zahtevajo od vlade), med volivci ni našel odmeva. ÖAAB, iz katere je izšel sedanji predsednik ljudske stranke Mock in katere predsednik Kohlmeier sodi med najvplivnejše osebnosti v ÖVP, se je tudi po teh volitvah znašla v poziciji poraženega. Ljudska stranka je spet na tleh realnosti ter od absolutne večine, o kateri je sanjala še pred dobrimi 14 dnevi, oddaljena bolj kot kdaj koli.

Predvolilni preroki ÖVP-jevske zmage se sedaj začudeni in resignirani sprašujejo, kako je mogoče, da socialisti kljub vsem škandalom in drugim spodrsljajem še kar naprej zmagujejo? Množijo se gospodarski konkurzi, narašča brezposelnost in padajo realni dohodki — toda socialistični sindikalisti kljub temu zmagujejo, čeprav v večini primerov zagovarjajo takšno politiko vlade, ki gotovo ni vedno v korist delavcem. Seveda pa je pri tem treba videti, da socialisti ne zmagujejo zaradi tega, ker bi se delavci strinjali z vsemi vladnimi ukrepi, marveč v prvi vrsti zato, ker ni nobene alternative: Kohlmeier kot govornik delavstva pač ni verodostojen in pogled na države s konservativnim vladnim sistemom prav tako ne obeta nič dobrega, če pomislimo samo na Veliko Britanijo ali na Združene države Amerike. Edina alternativa socialistom bi v takem položaju bili komunisti, ki pa so pri teh volitvah prav tako zgubili. Tudi pogled na države vzhodnega bloka ni ravno najbolj razveseljiv; predvsem KPA tako dolgo, dokler se ne bo otresla slepega zagovarjanja vsega, kar prihaja iz Sovjetske zveze, ter ne bo izdelala oziroma našla samostojne politične linije, ne bo mogla z uspehom nagovoriti avstrijskih delavcev.

V tem za ljudsko stranko ne ravno ugodnem položaju se je — namesto da bi trezno presodila svojo situacijo — odločila za beg v popolno konfrontacijo z vlado. Za tarčo si je izbrala predvsem notranjega ministra Lanca in je njeno brezglavo napadanje doseglo višek z zahtevo, da mora kancler Kreisky ministra Lanca prisiliti, da bo odstopil, ker je menda briskiral parlament. Lanc se je res pregrešil v toliko, da je o priznanju atentatorja na dunajskega mestnega svetnika Nittla obvestil najprej tisk in šele potem parlament; toda zaradi tega „spodrsljaja“ se je poslancem tudi izrecno oprostil. Vendar opozicijskima strankama to ni zadostovalo in sta zahtevali, naj parlament izglasuje nezaupnico ministru Lancu, kar pa so socialisti s svojo večino razumljivo odklonili.

Ne glede na to, ali priznanje atentatorja odgovarja resnici — v tej zadevi je namreč še veliko nepojasnjenega —, je reakcija ljudske stranke vsekakor otročja in za javnost nerazumljiva. Kaj je dejansko tako hudega na dejstvu, da je parlament o priznanju atentatorja zvedel šele nekaj minut pozneje kot tisk? Verjetno je kancler Kreisky zadel v črno, ko je v tej zvezi dejal, da je ljudska stranka slabe volje zaradi tega, ker je v zadnjih časih utrpela toliko političnih udarcev.

S takšno brezglavo politiko ljudska stranka verjetno tudi v bodoče ne bo bolj uspešna, kot je bila doslej. Očitno je bila vse preveč zaverovana v prepričanje, da ima politično moč v Avstriji v najemu za večne čase, pa se zdaj po več kot desetih letih še vedno ne more znajti v vlogi opozicije. In to niti ni posebno žalostno.

fra-ter

PRETEKLO SOBOTO NA RADIŠAH:

Oktobrski tabor 1981 - visoka raven kulturnega sporeda

Solidarnostna prireditev OKTOBRSKI TABOR je za nami. Čeprav je le-ta letos potekal v manjšem okviru kot lani, je povsem dosegel svoj namen, tako politični kot kulturni. Kulturni dom Slovenske prosvetne zveze na Radišah, kjer so je letošnja prireditev odvijala, je bil zelo primeren prostor za tovrstno manifestacijo. Posebno je tam povsem prišel do veljave kulturni spored, saj so sodelujoči ansambli, zbori in posamezniki imeli neposreden stik s publiko in temu primeren je bil tudi njen odziv.

Lahko rečemo, da je s tega vidika letošnji Oktobrski tabor bil eden najboljših, tako je bila splošna ocena udeležencev, ki so povsem prišli na svoj račun. Tisti, ki se je želel zabavati, je to priložnost imel v klubskem prostoru radiškega kulturnega doma, drugi pa so lahko nemoteno sledili odvijanju kulturnega sporeda v veliki dvorani doma. Ob tej priložnosti naj še zapišemo, da se je spored pravzaprav pričel že v dopoldanskih urah, ko so se na Radišah srečali učitelji dvojezičnih šol in razpravljali o dvojezičnem šolstvu na Koroškem. Potek tega srečanja obravnavamo v posebnem poročilu (op. ured.). Glavni del Oktobrskega tabora pa se je pričel v popoldanskih urah, dvorana je bila do kraja zasedena

že pred uradnim pričetkom prireditve, ko je za ogrevanje nastopil inštrumentalni ansambel Emil in Co pod vodstvom Emila Krištofa, ki je s svojimi ritmi moderne glasbe hitro osvojil občinstvo.

Potem pa sta v imenu prireditelja številno občinstvo — brez navaja-

nja posameznih osebnosti — pozdravila dr. Robert Saxer in Peter Wieser, ki sta vodila tudi celoten potek prireditve in seveda tudi povedala kakšen namen in pomen ima Oktobrski tabor. Moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva Radiše, je pod vodstvom Stanka Wrulicha zapel nekaj znanih narodnih in umetnih pesmi, pa tudi borbeno „V lastni deželi smo tujci postali". Izredno je presenetila občinstvo mlada pesnica Maja Haderlap z branjem njene poezije. To je bila izredno tankočutna lirika v kateri avtorica doživeto, na svojski način piše ljubezensko in socialno liriko. Čeprav je to bila zahtevna literatura ji je publika prisluhnila z veliko pozornostjo, razen tega pa je Maja Haderlap svoje pesmi interpretirala z mojstrsko dovršenostjo, kar je za poslušalce bil še dodaten užitek, saj poznamo le malo književnikov, ki jim je dano, njihova dela tudi dobro brati. Nedeljski spored Oktobrskega tabora je bil zelo pester, po resni liriki je v prvem delu bil na vrsti še kabaretistični ansambel „Firlefranz u. Dilletanz". To je duet, ki ga sestavljata Barbara Hartl in Gerhard Pilgram. V njunih točkah sta si krepko sposodila koroške nacionalistične organizacije in protimanjšinsko vzdušje sploh, ki Koroški stvarnosti daje svojsko podobo, zlasti tisto o velenemštvu in tozadevno povezanostjo z „domovinsko zvestobo". Tudi odmor za občinstvo ni bil običajni odmor, ampak so obiskovalci Oktobrskega tabora imeli priložnost ogleda, pa tudi nakupa, razstavljene literature založb ali izdajateljev napredne publicistike in seveda tudi leposlovja. Vzdušje je bilo prijetno in tovariško, zlasti v klubskem prostoru in na hodnikih, kjer so se obiskovalci lahko pozdravili in izmenjali misli o letošnji prireditvi Oktobrskega tabora, ki si je tokrat za težišče prireditve izbral šolsko problematiko. Na slednjo so opozarjale tudi fotografije velikega formata, razstavljene v preddverju radiškega kulturnega doma.

V drugem delu sporeda sta najprej nastopila Godele Decken in Roman Verdel. V sporedu je bilo zapisano, da znata nekaj lepih ljudskih pesmi od vsepovsod. In res je bilo tako, izvajala sta mednarodni glasbeni spored, s katerimi sta pri občinstvu izzvala veliko navdušenje. Roman s svojo virtuoznostjo na raznih glasbilih, Godele pa s svojim impresivnim glasom in ubiranjem strun na kitari. Potem je potek sporeda prišel nekoliko iz ritma, ker kabaretista Fratt in Schacherreiter zaradi prometne nezgode nista dosegla svojega cilja — Radiš. Škoda, ker sta za ta nastop pripravila poseben spored, upamo pa, da bodo prireditelji poskrbeli, da za drugo priložnost prideta na Koroško in posejeta svoj humor v to politično nič kaj prijazno, Slovencem nenaklonjeno deželo. Prišli pa so prijatelji iz južnega Tirola

in sicer ansambel ZOT in Andrea Maffei s svojo skupino. Pravzaprav gre za dvojni sestav te skupine, saj poleg Andrea Maffei poje še Benno Simma, vsak svoje pesmi ob spremljavi svojih instrumentalistov. To je ansambel z izredno ritmično glasbo in je razumljivo posebno nagovoril mladino, katere preteklo nedeljo na Radišah ni bilo malo. Vendar ta ansambel izvaja družbeno kritične pesmi, ki se nanašajo tako na okostenelo in nič socialno politiko vladujoče južnotirolske ljudske stranke, kakor na nazadnjaško politiko krščanskih demokratov, ki vlada v Italiji. Gostje iz južnega Tirola so tako navdušili, da so za konec morali še nastopiti z dodatki. Višek letošnjega Oktobrskega tabora na Radišah pa je brez dvoma bil nastop Koroškega partizanskega pevskega zbora pod vodstvom prof. Branka Čepina. Kajti s svojim na-

stopom je KPPZ znova potrdil, kako priljubljena je delavska in borbena pesem — tudi med prebivalci večinskega naroda. Bučni aplavz in izzvane ponovitve oz. dodatki so to potrdili. Navdušenje občinstva pa je vsekakor veljalo tudi vrhunski kvaliteti s katero je zbor izvajal svoj spored. Čestitamo!

Tako lahko zapišemo, da je letošnji Oktobrski tabor na Radišah izredno uspel, to je potrdilo tudi zadovoljno občinstvo, saj je spored dejansko nudil za vsakega nekaj. Vsem, ki tokrat niso mogli priti na Radiše (ali pa morda niso hoteli priti) je lahko žal, ker so zamudili prireditev s kvalitetnim sporedom in mednarodnim značajem. Organizatorjem letošnjega Oktobrskega tabora zato gre vse priznanje. Želimo, da bo tudi prihodnja taborska prireditev imela tako visoko raven kot preteklo nedeljo na Radišah.

Pedagogi so razpravljali o dvojezičnem pouku

V okviru letošnjega oktobrskega tabora je skupina učiteljev in profesorjev razpravljala na Radišah o vprašanjih dvojezičnega pouka na obveznih šolah na Koroškem ter o tradiciji proslavljanja 10. oktobra na koroških šolah. Škoda, da se razprave ni udeležil niti en sam profesor Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Krog osnovnošolskih učiteljev, ki se zanimajo za probleme dvojezičnega pouka, pa se počasi širi.

Po kratkem prikazu stanja na področju osnovne šole je bilo rečeno, da bo predvsem treba informirati o sistemu dvojezične šole javnost ter v prvi vrsti spodbuditi enojezične učitelje, da se izrazijo o tej šoli. Cilj vseh diskusij naj bi bila obnova obvezne dvojezične šole. Glede metode poučevanja pa je bilo med drugim rečeno, da simultana metoda odgovarja le pri šolarjih, ki v določeni obliki obvladajo slovensko narečje. Sicer pa je alternativo k simultani metodi oziroma k dvojezičnemu pouku doslej ponujal le Kärntner Heimatdienst s svojimi posebnimi šolami za Slovence. Na tem področju naj bi v sodelovanju z znanstvenimi ustanovami prišli do možnih drugih oblik poučevanja. Delo na tem področju je zlasti na Koroškem zelo težko, ker manjšinski šolski zakon s svojimi navidezno zelo demokratičnimi določili predvsem odgovarja „koroški stvarnosti" in ne toliko potrebam manjšine. Več pozornosti bo treba v bodoče posvečati tudi združenjem staršev na obveznih šolah ter delu v okviru sindikalnega gibanja. Navzoči so rekli, da zahteva dvojezičen pouk s strani učitelja dosti več napora kot enojezičen. Kljub temu se morajo učitelji potruditi, da bo dvojezičen pouk čimbolj atraktiven. V tej zvezi se je razpravljalo tudi o učbenikih in učnih pripomočkih. Slovenci naj bi se oglašali s prispevki tudi v periodičnem tisku avstrijskega sindikata ter v svojih glasilih začeli poročati o problemih, s katerimi se srečuje sindikalno gibanje v Avstriji. Osnova za uspešnejši dvojezični pouk pa so primerni dvojezični otroški vrtci. Slovenski učitelji naj bi se v bodoče v večji meri udeleževali srečanj koroških učiteljev. Ta srečanja so na celovški univerzi. V tem okviru bi lahko sprožili tudi vprašanja dvojezičnega šolstva in za ta zainteresirali učitelje iz vseh predelov Koroške.

Pri drugem problemskem sklopu je bilo rečeno, da prav osnovnošolci posebno intenzivno in emocionalno doživljajo proslavljanje 10. oktobra. Že same oblike in prijemi pritegujejo otroke. Posebno težko oblikujejo proslave nezgodovinarji. Osnovni vir vseh pa je zgodovinar Wutte. Navzoči so razpravljali nadalje o možnostih, kako bi se z racionalnim pristopom dala premostiti emocionalna osnova proslav. Vsak otrok, ki konča obvezno šolo doživi proslavo 10. oktobra devetkrat, dijaki pa dvanajstkrat. Prav ta množičnost zapusti pri mladem človeku sledove. Pri proslavah na višjih stopnjah srednjih šol te proslave niso več tako emocionalne. Vendar bi bilo potrebno, da se na življenje dveh narodov v deželi ne opozarja le okoli 10. oktobra, temveč skozi vse šolsko leto in v čimveč predmetih. Druge oblike proslavljanja bo treba predvsem poiskati za šoloobvezne otroke. V tej zvezi naj bi se izdelali za učitelje predlogi. Tak delovni papir oziroma informator naj bi se sestavil tudi o problematiki dvojezičnega pouka. Podvzeli pa naj bi tudi iniciativo, da bi pristojno mesto razpisalo poseben seminar o načinih proslavljanja 10. oktobra.

Naslednje leto bodo udeleženci letošnje razprave preverili, katere sklepe so uresničili in kakšne korake bo potrebno še ubrati, da bo problematika dvojezičnega pouka stalno ostala aktualna in kaj je bilo storjenega glede načina proslavljanja 10. oktobra.

ma

IZ PROGRAMA SKUPNOSTI JUŽNOKOROŠKIH KMETOV: 2

„Zahtevamo ohranitev naših kmečkih delovnih mest“

V zadnji številki smo začeli objavljati program Skupnosti južnokoroških kmetov, ki je bil sprejet konec septembra na zborovanju delegatov na Radišah. Danes objavljamo v glavnem tisti del programa, ki se bavi s problemi v zvezi z nazadovanjem delovnih mest v kmetijstvu.

Posnetek iz zborovanja kmetov na Radišah

Kmetje so napram trgovini, velezadrugam in industriji v zapostavljeni poziciji. Interesno zastopstvo kmetov mora biti neodvisno od produkcijskih in trgovskih partnerjev!

Velepodjetniške gospodarsko-tehnične zahteve v velezadrugah, mlekarnah, trgovini in industriji pospešujejo koncentracijski proces ne le v blagovnih in denarnih tokovih ampak tudi v kmetijstvu. Zaradi svojih produkcijskih zahtev in poslovnih pogojev dajejo prednost veleobratom in škodujejo s tem malim, srednjim in gorskim kmetijam.

Nadalje močno vplivajo na državno agrarno politiko in interesno zastopstvo kmetov v smislu svojih gospodarskih zahtev.

Strokovno znanje kmeta se izraža tradicionalno v kvaliteti njegovih pridelkov, ki služijo njemu in potrošnikom kot prehrana. Čimbolj postaja kmet zgolj producent surovih pridelkov za predelovalno industrijo, tem bolj se mu njegovi produkti odtujujejo. Tem manj more nositi odgovornost za končni produkt. Boj za kvaliteto kmečkih pridelkov služi torej kmečkemu samorazumevanju kakor tudi interesom potrošnikov.

ZAHTEVAMO OHRANITEV NAŠIH KMEČKIH DELOVNIH MEST!

V poljedelstvu se je uničilo v zadnjih desetletjih na stotisoče delovnih mest. Ker hočemo še naprej ostati kmetje, je skrajni čas, da z vso odločnostjo branimo delovna mesta v kmetijstvu.

Istočasno izrekamo solidarnost vsem ostalim poklicnim skupinam v boju za ohranitev njihovih delovnih mest.

Koroška kmetijska zbornica zastopa danes interese velezadrug, mlekarn, trgovine, industrije in strank v taki meri, da od tega zastopstva profitirajo pretežno velekmetje in industrijsko-agrarni obrati. Brez dvoma gre to na račun kmetov.

Kmetu se v vedno večji meri jemlje šansa, da z lastno ob- ali predelavo svojih pridelkov tudi nekaj zasluži. In to se dogaja v Avstriji kljub temu, da je večina predelave in obdelave za prodajo v rokah zadrug, ki bi morale po svojem zadružnem namenu delovati v interesu kmetov. Koncentracija v pre- in obdelavi živil jači naravno pozicijo velezadrug, industrije in trgovin proti množini ponudnikov-kmetov in proti množini povpraševalcev-konzumentov.

Kmetijska zbornica se mora zoperstaviti interesom velezadrug, mlekarn, trgovine, industrije in strank, ki ogrožajo kmete. Izviti se mora iz njihovega vpliva in odvisnosti.

Zahtevamo:

- K obstoječim trem težavnim conam naj se uvedeta za gorske kmete v ekstremnih legah še težavni coni IV in V: cona IV za obdelovanje z roko, cona V za obdelovanje z roko in zapostavljeno infrastrukturo okoliša. Gorskim kmetom con IV in V naj se s subvencijami 100%-no krijejo stroški za izgraditev dovoznih poti in telefona.
- Razvijejo in podpirajo naj se tehnologije, ki so prikrojene neugodnim legam in gorskemu svetu ter ob enem ekonomične.
- Razvijejo in podpirajo naj se oblike gospodarjenja, ki povzročajo manj obolenj in nezgod.
- Državna kontrola naj v sodelovanju z zavodom za zavarovanje proti nezgodam poseže povsod tja, kjer že konstrukcija poljedelskih strojev ogroža zdravje (hrup, vibracija, vročina, prah itd.) in dopusti le take proizvode, ki jamčijo za največjo varnost. Kontrole države pa naj se ne osredotočijo le na nevarnost nezgod, temveč naj vsebujejo tudi možnosti dolgoročne ogroženosti (n. pr. obolenja zaradi vibracije strojev). Zato se naj iz javnih sredstev, oz. z ugodnimi krediti dopusti le nakup takih strojev, ki odgovarjajo zahtevam po varnosti.
- V vseh področjih Koroške, kjer predstavlja mleko glavni dohodek kmeta in spremembe strukture niso možne, se mora razveljaviti obstoječe kontingentiranje mleka.
- Takoj naj se ukine preverjanje kvalitete mleka z dvomljivo reduktase-probo.
- Tehnologija za hlajenje mleka mora iti na račun mlekarn, ki so navsezadnje zaradi centralizacije odgovorne tudi za vzdrževanje surovega stanja mleka.

Do nedelje še vpogled v seznam volilnih upravičencev

Vpogled v seznam volilnih upravičencev je možen še do nedelje, 18. oktobra 1981 pri občinskem uradu. (Kdaj in kako dolgo je občinski urad odprt v soboto in nedeljo, je razvidno iz posebnega razglasa posameznih občin).

Do tega dne lahko vložite ugovor zoper seznam volilnih upravičencev, če v njem niste vpisani kot volilni upravičenec, oz. če je kdo drug vpisan, pa po Vašem mnenju nima volilne pravice. Ugovor je treba vložiti (ustno ali pismeno) pred iztekom roka za vpogled v seznam volilnih upravičencev (nedelja, 18. oktober 1981).

Kdo ima volilno pravico?

Pri volitvah v kmetijsko zbornico, 15. novembra 1981 imajo volilno pravico sledeče fizične osebe ne glede na državljanstvo, ki so dopolnile pred 1. januarjem 1981 svoje 19. življenjsko leto in niso izključene od volilne pravice za volitve v koroški deželni zbor:

a) **lastniki in lastnice** kmetij (tudi gozdnih obratov) na Koroškem, če je velikost vsaj en hektar;

b) **lastniki in lastnice** posameznih kmetijskih in gozdnih zemljišč na Koroškem, če so velika vsaj en hektar in lastniki, oz. lastnice z njimi gospodarijo na lasten račun:

c) **zakupniki in užitkarji** kmetij in gozdnih obratov ter posameznih kmetijskih in gozdnih zemljišč, če presega velikost kmetij, oz. zemljišč dva hektara in če gospodarijo na lasten račun;

(Užitkarji v smislu te določbe so osebe, ki imajo pravico do donosa kmetije, oz. posameznih kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki so v lasti nekoga drugega).

č) **osebe,** ki na Koroškem **glavnopoklicno opravljajo samostojno dejavnost** v kmetijstvu ali gozdarstvu, ne da bi jih mogli prištevati kmetom, lastnikom posameznih zemljišč, zakupnikom in užitkarjem v smislu pod a) do c) navedenih določil, kot so n. pr. samostojni čebelarji, perutninarji, mlekarji i. dr.;

d) **zakonske žene** lastnikov kmetij in gozdnih obratov v smislu točke a); **zakonski možje** lastnic kmetij in gozdnih obratov v smislu točke a);

e)**vodilni nameščenci,** ki samostojno upravljajo kmetijski ali gozdni obrat na Koroškem in zastopajo lastnika na zunaj.

Za volilno pravico pravnih oseb (n. pr. zadrug) veljajo smiselno določila glede volilne pravice zgoraj navedenih fizičnih oseb.

PREJELI SMO:

SPD „Dobrač“ na Brnci — odprto pismo vodstvu SPZ

Načelo SPZ — prav predsednik Valentin Polanšek je to posebej potrdil na zadnjem seminarju SPZ v Podravljah — je, da je kot osrednja kulturna organizacija prisotna povsod. To pa bi moralo — tako mislimo Brnčani — veljati še posebno za naša obrobna področja, kjer se slovenska beseda le ž težavo ohranja in so zato potrebni posebni napori za krepitev našega samorastniškega kulturnega ustvarjanja. SPD „Dobrač“ na Brnci se trenutno nahaja v fazi obnove in poživitve in predvsem naša mladina se z veliko vnemo in zanimanjem vključuje v prosvetno delovanje.

Ker v teh prizadevanjih potrebujemo podporo SPZ, smo ob priliki naše 75. obletnice brnški prosvetaši pričakovali, da se bo predsednik SPZ, kot je to sam obljubil, odzval našemu vabilu in dokumentiral svojo povezanost z društvom, včlanjenim v SPZ, toda tem bolj smo bili razočarani, da tako predsednika Polanška kot tudi drugih vidnih funkcionarjev SPZ in ZSO ni bilo videti na naši proslavi. Na žalost predsednik SPZ do danes ni videl potrebe, da nam razloži vzrok odsotnosti.

Zato smo z večjim zadovoljstvom zabeležili, da so se naše slavnostne prireditve udeležili vidni zastopniki NSKS in KKZ, čeprav naše društvo ni včlanjeno v to osrednjo kulturno organizacijo.

Vprašati se moramo, ali je zadržanje predsednika Polanška le slučajen spodrsljaj ali pa se skriva za tem brezbrižnost nekaterih vodilnih funkcionarjev SPZ do kulturnega ustvarjanja krajevnih društev. Prav gotovo nas ta bridka izkušnja ob zadnji proslavi 75. obletnice našega društva ne bo ovirala, da bi se s še večjo vnemo trudili za uspešen razvoj prosvete v našem kraju. Ostane pa le globoka skrb glede nadaljnje poti SPZ in njene povezanosti s krajevnimi društvi.

Janko Oitzl, predsednik
Marjan Gallob, tajnik

PREDLOG ZSO IN NSKS:

Pouk slovenščine na koroških gimnazijah

naj se razširi vzporedno z drugimi jeziki

Na koroških gimnazijah naj dobi slovenščina status drugega živega tujega jezika, sta predlagali obe osrednji organizaciji v odgovoru na osnutek odredb zveznega ministrstva za pouk in umetnost. Dosedaj so v splošnoizobraževalnih višjih šolah v Avstriji poučevali kot drugi živi tuj jezik angleščino, francoščino, italijanščino in ruščino, v osnutku nove odredbe predvideva ministrstvo sedaj tudi še dva druga jezika: srbohrvaščino in španščino, kar brez dvoma ustreza potrebam današnjega časa.

Prav tako koristen pa bi bil na istih splošnoizobraževalnih višjih šolah na Koroškem tudi pouk slovenščine, zato sta obe osrednji organizaciji prejšnji teden predlagali ministrstvu, da se „z uvedbo srbohrvaščine oziroma španščine kot drugega živega jezika“ ... „dodeli ta status na Koroškem tudi slovenščini na istih vrstah splošnoizobraževalnih višjih šol.“

V pismu opozarjata organizaciji, da slovenščino poleg drugih jezikov poučujejo kot drugi živ tuj jezik že na trgovskih akademijah I in II v Celovcu in na trgovski akademiji v Velikovcu, prav tako pa se poučuje slovenščina alternativno k drugim jezikom na realni gimnaziji višje stopnje v Celovcu (BORG). Na zadnjem mestu imenovani gimnaziji predvidevajo z novim osnutkom uvedbo slovenskega jezika kot prosti predmet, kar organizaciji pozdravljata, ne sme pa odpasti možnost, da dijaki izberejo slovenščino kot obvezen drug tuj jezik alternativno k drugim jezikom, je rečeno v pismu.

Sodelovanje sejmov v prostoru Alpe-Adria

Sejmi v prostoru Alpe-Adria želijo tesnejše sodelovanje. Gre za boljše sodelovanje v gospodarskih vprašanjih, za boljšo koordinacijo sejemskih terminov, za skupno nastopanje v kolektivnih razstavah ipd. Konec prejšnjega tedna so se zastopniki sejmov srečali v Ljubljani in ustanovili koordinacijsko komisijo, ki je zadolžena izvajati nadaljnje skupne korake. Navzoči so bili zastopniki sejmov iz Italije (Trst, Videm, Pardenone, Verona, Vicenza in Gorica), iz Jugoslavije (Maribor, Ljubljana, Gorenje in Zagreb) in Avstrije (Wels, Ried, Gradec in Celovec). V okviru srečanja so si ogledali zastopniki sejmov tudi novi „Cankarjev dom“ ter obiskali mednarodno razstavo moderne elektronike na ljubljanskem sejmu.

PO USPEŠNIH PROTESTIH V DOBRLI VASI:

Kostmanovo podjetje sedaj v Sinči vasi

Nedaleč od podjetja Leitgeb bo verjetno kmalu obratovalo Kostmanovo podjetje za pridelovanje drobirja, ki je bilo prvotno načrtovano v Dobrovi. Po odločnih protestih okoliških kmetov in drugih ljubiteljev narave proti industrijskem objektu v Dobrovi je konec septembra podjetnik Kostman svojo prošnjo za prenamembo gozdnih parcel v Dobrovi popolnoma presenetljivo umaknil. Vsi so ugibali kaj je v ozadju, saj svojih načrtov gotovo ni opustil. Sedaj je znano, da namerava postaviti svoje podjetje na 8 ha velikem zemljišču, ki je v deželni lasti, nedaleč od podjetja Leitgeb v Sinči vasi. Podjetnik računa, da bo v tej okolici lažje rešiti vprašanje hrušča, ki nadleguje okolico. Teoretično je industrijalcu treba predložiti samo še svoje načrte in počakati na gradbeno obravnavo.

Zahvala za letovanje na morju

Že več let so v poletnih mesecih slovenski otroci na letovanju na morju. Področni odbor koroških partizanov Maribor se posebno trudi, da bi omogočil brezplačno letovanje otrokom in svojcem bivših partizanov. Že zadnja leta so hodili šolski otroci na letovanje v Poreč in Pulo in se vedno zadovoljni vračali. Letos je Področni odbor koroških partizanov Maribor omogočil in posredoval skupno 45 otrokom brezplačno letovanje. V teh dneh sta se Zveza koroških partizanov in Zveza slovenskih žena v imenu staršev pismeno zahvalili organizatorjem in vsemu osebju, ki je skrbelo za varen prevoz in prijetno bivanje otrok na morju.

V Puli je bilo na desetdnevnem letovanju 15 šoloobveznih otrok iz Zilje, Roža in Podjune, prvič pa so bili na letovanju letos tudi predšolski otroci in sicer v domu Rdečega križa v Punatu na otoku Krk. Starši kot otroci so bili zelo zadovoljni, tako da se je zbudilo novo zanimanje za to obliko letovanja.

SLAVNOSTNA PRIREDITEV OB 10-LETNICI OBSTOJA DRUŽBE AVSTRIJA-NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA

Kraj: Delavska zbornica v Celovcu
Čas: sobota 17. 10. 1981 ob 20. uri

Nastopajo:

„Judahej“, sorbska folklora
Kurt Nolze, interpret šansonov
Horst Kussike in Manfred Wolf s kitaro in balalajko
Miss Jocker kot artistinja
Lothar Löhr kot žongler

Dunajski krožek vabi na 36. DELOVNI KROŽEK

v petek 16. 10. 1981, ob 19. uri v gostilni Weidinger, v IV. dunajskem okraju. O delovanju in načrtih Kluba slovenskih študentov na Dunaju bo predavala predsednica KSŠ na Dunaju Olga Vouk.

Pisarniško moč z dobrim znanjem strojepisja, obeh jezikov, po možnosti s prakso išče zunanjetrgovinsko podjetje v Celovcu.
Ponudbe pod šifro „eksport-import“.

Tudi letos bo Zveza koroških partizanov ob dnevu mrtvih polagala vence na partizanska grobišča širom južne Koroške. V tem okviru bo letošnja

OSREDNJA SVEČANOST

v četrtek 29. oktobra 1981 ob 15. uri pri partizanskem spomeniku na pokopališču v Šentrupertu pri Velikovcu.

Poklonimo se junakom, ki so se borili proti nasilju in krivici ter žrtvovali svoja življenja za svet miru, svobode in pravice.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

Nova številka „Die Brücke“

v znamenju 200-letnice tolerančnega patenta

V zadnji številki našega lista smo kratko poročali o izidu nove koroške kulturne revije „Die Brücke“, katero izdaja koroška deželna vlada. Gre za tretjo številko letošnjega letnika, posvečena pa je 200-letnici tolerančnega patenta, ko je cesar Jožef II. z le-tem drugim verskim skupnostim, zlasti protestantski, omogočil svobodno delovanje.

Zato so uvodne misli v pričujoči številki zapisali kancler dr. Bruno Kreisky, škof dr. Josef Köstner in superintendent koroškh protestantov, Paul Pellar. Kreisky je seveda tudi to priložnost izkoristil za svoje narodno-politične namene, ko koroškim Slovencem spet „priporoča“, naj vendar gredo v sosvete, češ, da bi se s tem za manjšino odprle še večje možnosti njenega vsestranskega razvoja. O tem vprašanju na tem mestu ne bomo širše razpravljali, vendar ponovno poudarjamo, da so nedavni dogodki v Velikovcu pač znova potrdili kakšno je protimanjšinsko vzdušje na Koroškem.

Kljub temu pozdravljamo dobronamernost urednika revije „Die Brücke“, ki je prav v to številko vključil skoraj vse slovenske besedne ustvarjalce, ki s svojimi prispevki tvorijo literarni del revije. Moramo priznatti, da je Ernstu Gayerju uspel pravi antologijski prikaz sodobne slovenske književnosti na Koroškem. V reviji so namreč zastopani Florjan Lipuš, Gustav Januš, Janko Ferk, Marica Kulnik, Andrej Kokot, Valentin Polanšek, Rudi Vouk, Milka Hartman in Janko Messner. Kot prevajalca pa sodelujeta še Peter Handke in Peter Kersche; prvi je prevedel Januševe pesmi, drugi pa Lipuševo prozo v nemščino. Tudi z likovnimi prispevki sta zastopana dva rojaka naše narodne skupnosti in sicer Jože Boschitz in Karl Vouk, poleg njiju pa še Hans Langitz. Slednji so s svojimi risbami obogatili prispevke slovenskih avtorjev.

Pri prispevkih gre za prve objave, oziroma prevode besedil naših besednih avtorjev. O kvaliteti objavljene literature tu ne bomo razpravljali, ker menimo, da si to sliko lahko bralec ustvari sam, vendar lahko rečemo, da gre za dostojno predstavitev posameznih avtorjev, ki so prispevke za to številko izbrali iz svojih novejših literarnih stvaritev. Prispevki Florjana Lipuša, Gustava Januša, Andreja Kokota, Valentina Polanška, Rudija Vouka in Milke Hartmanove so objavljeni v obeh jezikih, medtem ko Ferk samo pesmi objavlja dvojezično, proza pa je vzeta iz njegovega nemškega romana „Der verurteilte Kläger“. Tudi Marica Kulnik in Janko Messner sta svoj prispevek napisala samo v jeziku večinskega naroda. Seveda tudi Peter Kersche, ki je poleg Lipuševe proze prevedel tudi pesmi Milke Hartmanove, je svoje pripombe ob nemškem prevodu Lipuševega Tjaža napisal v nemščini; slednje pa itak niso vključene v slovenski literarni del revije. Tu naj še omenimo, da so avtorji predstavljeni s sliko ni skromnimi podatki. Z začudenjem beremo, da se Janko Messner nemški javnosti predstavlja kot izdajatelj revije Mladje, ko pa vemo, da to funkcijo opravlja Interesna skupnost za nadaljnje izhajanje Mladja, zanjo pa podpisuje Jani Oswald.

Med ostalimi prispevki v novi številki „Die Brücke“ naj omenimo zapis Trude Polleyeve o slikarju Wernerju Bergu in odlične reprodukcije njegovih slik; razpravo Alfreda Meschniga o Goldonijevi komediji „Sluga dveh gospodov“; obrazložitve tolerančnega patenta, katere je napisala Evelyne Webernig ter publicistični odmevi na tozadevni ukrep cesarja Jožefa II. izpod peresa dr. Hlewiga Valentina. Nadalje prispevek univ. prof. dr. Rolanda Fischerja o delu na celovški univerzi, razgovor Ernsta Gayerja z arhitektom Güntherjem Domenigom o poeziji in arhitekturi in grafično prilogo, ki jo je za to številko prispeval celovški slikar Franz Moro.

Novo številko „Die Brücke“ lahko dobite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, Pavličeva 5—7 in drugih knjigarnah, lahko pa jo naročite pri uradu koroške deželne vlade oddelek 5 — kultura, 9020 Völkermarkter Ring 29.

Lepša bodočnost

Avstrijski filmski umetnosti se obeta lepša bodočnost. K le-tej bo brez dvoma prispeval novi zakon, ki je stopil v veljavo z letošnjim letom in ki omogoča sedmi umetnosti podporo iz državnih sredstev. Znano je, da je avstrijska filmska umetnost v času med obema vojnama dosegla vidno mesto v svetovnem merilu, po letu 1945 pa je čedalje bolj popuščala. S strani državnih inštitucij za to umetnost ni bilo razumevanja, zato tudi ni bilo več celovečernih igranih filmov. Filmski delavci in igralski talenti so svojo afirmacijo morali uveljavljati v tujini.

V zadnjih petih letih pa je med mladimi filmskimi umetniki prišlo do samoiniciative in tako je le nastalo nekaj filmov, ki so seveda bili producirani z malimi sredstvi, zato tudi učinek ni mogel biti tak kot so pričakovali, vendar zadosten, da je opozoril na mačehovski odnos države napram tej umetnosti. K temu so brez dvoma doprinesli tudi avstrijski filmski dnevi v Kapfenbergu — letos že peti po vrsti. Tako so letos v tem malem industrijskem mestu predstavili že 11 celovečernih filmov. Sicer je res, da je večina teh filmov nastalo v koprodukciji z avstrijsko televizijo.

Pravkar pa je med avstrijsko televizijo in pristojnimi vladnimi forumi bilo dogovorjeno, da bo ta industrija za filmsko umetnost oziroma produkcijo prihodnje leto namenila 20 milijonov šilingov. To pa je lep prispevek, ki avstrijski filmski umetnosti dejansko odpira lepšo bodočnost.

Rožek - kulturna prireditev

Kulturno društvo „Peter Markovič“ je pričelo svojo letošnjo kulturno sezono sorazmerno zgodaj. 4. oktobra popoldne so gostovali igralci lutkovne skupine Koroške dijaške zveze z novim komadom „Lutke strička Jurja“, za domačo zabavo pa je poskrbel Nante Woschitz, pd. Pestrc, vižar iz Dolnje vasi pri Šmarjeti. Medtem ko je bil vižar namenjen predvsem odrasli mladini, so se številni zbrani otroci razveselili lutkovne predstave dijakov, ki so prišli gostovat v Rožek še pred premiero, ki je bila dan navrh v Celovcu. Prireditev je bila spodbuden začetek letošnje kulturne sezone v Rožeku, ki obeta še marsikaj, čeprav ima društvo težave s prostorom.

VABILO

na otvoritev razstave likovnih del

Draga Druškoviča

v torek 20. oktobra 1981, ob 19. uri v veliki galeriji doma umetnikov v Celovcu.

Razstava bo odprta do 31. okt. 1981

V celovški literarni kavarni za slovenskega pesnika ni bilo prostora

Večer je bil lep prikaz Polanškove literarne ustvarjalnosti. Avtor se je občinstvu predstavil s svojim literarnim delom od začetka njegovega ustvarjanja do najnovejših pesmi. Povedal je, da bo tokrat bral izključno v jeziku naroda soseda in izrazil upanje, da ga bo kdo slišal. Polanškova dobrohotnost za dialog z narodom sosedom je brez dvoma bila iskrena. Okolnosti prireditve pa so prejšnjo sredo bile vse prej kot znaki dobrega sožitja v deželi. Očitno to ni možno niti potom umetniške besede in pesmi. Kajti v znani literarni kavarni Perstinger v Celovcu 7. oktobra za slovenskega avtorja in Obirski ženski oktet ni bilo prostora, čeprav je ta lokal zbirališče celovških umetnikov, ki menda slovenski književnosti na Koroškem ne odrekajo njene avtohtonosti. Toda na lastnika lokala tokrat očitno niso mogli vplivati. Kljub temu bi vsaj od predsednika Zveze koroških pisateljev in koroškega PEN kluba, (katerih član je Valentin Polanšek) Nowotnyja, bi pričakovali, da bi za svojega člana zastavil primerno besedo, posebno, ker vemo, da je Perstinger njegov „Stammlokal.“ Pa nič, niti sto korakov do kavarne ob Lendu, kamor je prireditev bila v zadnjem hipu preložena, ni zmogel. Menda se je vljudno opravičil, da ima druge „službene dolžnosti“.

Resnici na ljubo moramo zapisati, da tudi drugih celovških umetnikov Polanškov večer ni zanimal. Prišla je le mala skupinica, ki pa je bila zaposlena s prodajo svojega partijskega glasila. Še nekaj pripadnikov večinskega naroda je bilo v lokalu, da so Polanškov nastop motili s silnim hrupom.

Tako bi prireditev, če ne bi prišlo zadostno število slovenskih dijakov in intelektualcev, sploh lahko odpadla, saj nam Polanškovi verzi v materinščini zvenijo lepše (čeprav prevodi v nemščini niso slabi) kot v tujem jeziku. Žal je prireditev res, kot je ironično bilo napisano na vabilu potekala v oktobrskem vzdušju Koroške, torej z (ne)primernim pesnikom na (ne)pravem večeru. Seveda se tu še zastavlja vprašanje, ali so prireditelji res storili vse, da bi Polanškovi verzi in pesem njegovih pevk prišli do ušes večinskega naroda? Verjetno so. Toda resnična koroška stvarnost je pač taka in je tudi še tako lepo obarvane izjave politikov o sožitju in enakopravnosti, ne morejo zamegliti.

Škoda, da je Polanškov nastop bil brez odziva, saj se je na le-tega dobro pripravil. Tudi Obirski ženski oktet, ki ga pesnik sam vodi, je bil odličen prikaz slovenske narodne glasbe.

FRAN LEVSTIK:

Deseti brat

Oni dan sem se šel sprehajat proti dolenjski strani, kajti bilo je popoldne sonce predrlo gosto meglo, ki tako rada pokriva naše slavne Atene, belo Ljubljano. Ta megla je podobna tistemu vragu, ki je bil obsel raztrgano beraško malho. Imel je hudobnež čudne lastnosti, kakor pripovedujejo stari ljudje, ki so kaj izkusili po svetu. Če so ga namreč izgnali skozi vrata pri motozu, pa se je zopet povrnil vanjo skozi okence kake luknje, katerih je bilo vse polno. To se je pa zato godilo, ker pravijo, da je bila ta vreča beračeva, ki je hodil prosit od hiše do hiše, doma je pa imel pod veženim pragom zakopan velik zaklad. Niso mogli peklenščka nikakor drugače prijeti v strah, morali so malho sežgati. Ljubljanski močvir tudi zmerom žgemo, ali megla vendar še ni pobegnila. Imeli smo nekdaj učenega profesorja; stanoval je zunaj mesta; pa v meglenih dnevih nikoli ni šel ne od doma ne domov brez magnetne igle; bal se je revež, da ne bi se po megli izgubil.

Toda upamo, da megla menda vendar ne ostane zmerom enako gosta, ker sicer bi ne vedeli, zakaj se po nebu vozi rumeno sonce, ki je ustvarjeno, da nam ubogim zemljanom deli gorkoto, život in luč. Nekoliko žarkov te sladke nebeške luči bi se časi rado ukradlo na pobožna tla našega bogaboječega mesta; ali svet je tako narejen, da Bog neče nikomur dati vsega, ker potem bi nevarnost bila, da ne bi se prevzel oholi, grešni človeški zarod. Bog že ve, kateri kozi rog krati. — Te in take misli so me obhajale, kot sem popoldne dol po Kurji vasi lezel, ker nisem imel boljšega opravka.

Zdajci srečam hitro idočega človeka male, tršate postave. Bil je precej okrogel in kakih 38 let je moral imeti na hrbtu. Njegovi obleki se je videlo, da bi rada bila gosposka, ali vendar ne tiste vrste, katera je zdaj v navadi med salonskim svetom, kakor bi rekel Valentini Zarnik. Hlač ni bil oblekel tako širokih, da bi v njih bil izgubil človeka, kakor se izgubi pšenčino zrno v prazni vreči, ampak ozke je mož nosil. Zdolaj so bile pa že tudi precej objedene, jako blatne in lahko bi se bila nit za nitjo preštela, ko bi kdo bil toliko neumen, da bi si nakopaval na glavo posel, starim hlačam rebra šteti. Gospodje velikih mest dandanes obilo čislajo tolike suknje, da se za njimi vlačijo po tleh; ali moj človek ni bil tako spačen, ne tako ničemuren: suknjica mu je komaj in komaj skrivala nekoliko tistega dela, ki mora v šoli največ trpeti. Rokavi so bili pa tako ozki, da se nisem čudil malo in dosti ne, ko sem videl, kako mu na komolcu srajca sili iz tesne zaprtije. Posebno vrednost pa je dajalo mojemu človeku to, da je obsenčeval njegovo čelo črn klobuk, zelo visokega, samo nekoliko potlačenega oglavja. Po Trstu sem nekdaj tolikih klobukov dosti videval in vselej sem do njih imel veliko spoštovanje, sam ne vem zakaj, menda zato, ker pravi Kurnik, da mož se ne meri od nog do temena, ampak od nosa do vrha. Je li človek imel kaj za vratom ali ne, to je še zdaj velika uganka, ker je bil zapet gor do brade; samo to dobro vem, da že od daleč se mi je zdel jako čuden, ko je hitro prestavljal rjave, raztrgane čevlje pa belo culico nesel na opaljeni gorjači.

Ustavi se, ko pride predme, vzame iz ust gorenjsko lulo, dolgega vratu pa kratkega repa ter zavpije na vse grlo, da so v bližnji hlev pobegnile s petelinom vred vse kokoši, ki so prej razkopavale po cesti: „Bog te sprimi! Kako je kaj?“

Jaz moža gledam od nog do vrha, od vrha do tal, pa vendar nisem precej mogel vedeti, kdo bi to bil. Nato pravi on: „Kaj me gledaš ko cigan sekiro. Kaj ne veš, da sva v šesti šoli oba sedela v tretji klopi, jaz na koncu, ti na sredi?“

Jaz: „Menda vendar nisi Jurij Zlatorepec?“

On: „Zakaj pa ne? Morda meniš, da me je sram svojega imena? Moj oče je bil Andrej Zlatorepec pa je pošteno preganjal kozle s Hrvaškega na Gorenjsko, na Kras in celo tja proti Vidmu, ki je še daleč za Gorico.“

Jaz: „Skoraj bi te ne bil več poznal, jako si se spremenil.“

Zlatorepec: „Misliš, da se ti nisi? Kje so tisti dolgi, kodrasti lasje, ki jih je s takim veseljem ogledovalo mlado ljubljansko ženstvo, da smo te samo zato neradi jemali s seboj v krčme, ker si nam bil pri točajkah povsod napoti. Kam je zginila tvoja tenka rast? Ne vidiš, da skoraj že komaj suknjo zapenjaš?“

Jaz: „Dragi Zlatorepec, tempora mutantur!“

Zlatorepec: „Nos et mutamur in illis! No, pa reci, če moreš, da sem vse pozabil, kar nam je kričal naš učitelj!“

Jaz: „Od kod pa vendar greš?“

Zlatorepec: „Naravnost iz Novega mesta, če Bog hoče.“

Jaz: „Kaj pa si delal tam?“

Zlatorepec: „Že Job je nekdaj pričal, da naše življenje na zemlji je veden boj, kar sem vam tudi jaz umno razlagal, ko smo osmošolci zvečer slovo jemali v krčmi Pri dveh rokah. Ne veš, kako je tedaj Miha Kričaj na stolu govoril, Trobar pa tako pijan bil, da je vrgel Kričaja in stol, oboje kmalu, skozi okno? Ubogi siromak je potem ves odrt in obezan hodil mesec dni, če ne več. Kadar ga je pa kdo vprašal, kaj mu je, nikoli ni povedal resnice, ampak prisegal je, da mu je ranocelec izdrl zdrav zob namesto bolnega.“

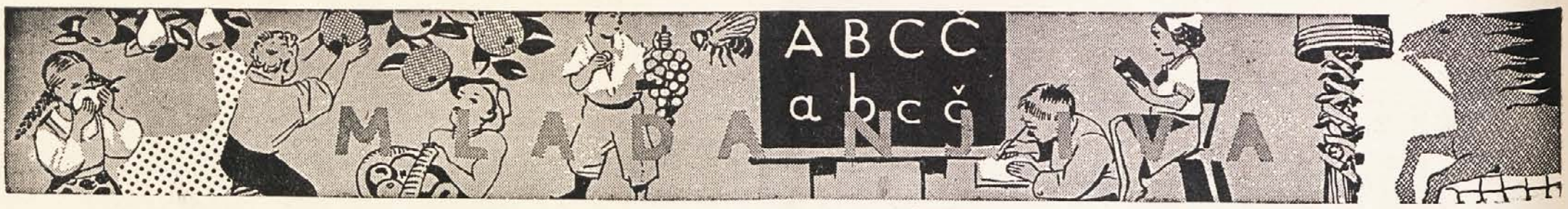

Pravljica o morski roži

V deveti samotni dolini je stala hišica. V tej hišici je stala bela posteljica. Na tej posteljici je ležala punčka Zvezdica. Ob postelji je stala punčkina mama in točila grenke solze. Točila jih je zato, ker je bila Zvezdica težko bolna, zares hudo bolna, prav na smrt. Smrt je že čakala pred vrati s košem, polnim cvetlic, da bi v njem ponesla Zvezdico v rjavo zemljo. Stopila je mati k Smrti in vzkliknila: „Pusti mi punčko, ali pa vzemi s seboj mene mesto nje." — „Kaj bi punčka brez tebe," je odgovorila Smrt. „Če bi vzela tebe, bi morala Zvezdica vseeno umreti, kajti kdo naj bi jo potem hranil z mlekom in grozdjem?" Zamislila se je Smrt in zasmilila se ji je mati, pa je spregovorila zopet: „Edino morska roža, ki bi jo ti položila Zvezdici na srce, bi otroku rešila življenje in zdravje, toda težko, težko je najti morsko rožo. Če greš na pot, bom počakala toliko časa, da se vrneš. Če se vrneš brez rože, bo morala Zvezdica umreti."

Mati se ni niti hip obotavljala, ampak se je takoj napotila v mrzli zimski dan in dospela do studenca. Studenec pa je bil ves v led ukovan. „Povej mi, kod se pride do morja?" ga je vprašala mati in Studenec je odgovoril: „Rad bi ti vsaj nekaj časa kazal pot do morja, toda moji valčki so poledeneli in se ne morejo ganiti niti za ped. Sezuj se in stopi z bosimi nogami name, da se raztopim." Mati je brez besede sezula čevlje in stopila na mrzli led. Takoj se je začel topiti in ustvaril pred seboj potoček, ki je materi kazal pot skozi tri samotne doline. Da bi valčki ne zmrznili, je mati ves čas stopala po njegovih vodicah. Potem pa je moral potoček v velike jame pod visoko goro. Mati je ostala sama in bridko zajokala.

Hipoma pa je zagledala pred seboj velikega orla, ki je s krili plahutal po tleh in takoj mu je povedala, da se nahaja na poti k morju pa ne več smeri. „Rad bi ti pomagal in sam bi te ponesel na svojih krilih do morja, toda divji lovec mi je prestrelil levo perut. Odtrgaj si levo roko in pritrdi jo na moje telo, pa bom potem lahko zaplaval s teboj čez visoko goro in čez šest samotnih dolin," je govoril orel, ne verujoč, da bi mati zmogla toliko žrtev. Mati pa se ni niti hip obotavljala; takoj si je odtrgala od rame levo roko in jo pritrdila na orlovo telo. Sedla je na njegov hrbet in orel jo je ponesel skozi sinje višave nad belimi, s snegom pokritimi dolinami na morski breg. Prosila ga je, naj jo počaka, da jo ponese nazaj, čez devet samotnh dolin, ko se ona vrne z morsko rožo v roki. In orel je obljubil, da jo počaka.

Na morski obali ni bilo zime. Drevesa so bila polna oranž, trte polne grozdja. Zelene, tople trate so vabile na prijetni počitek, toda mati, čeprav utrujena in lačna, se ni obotavljala niti hip in je takoj stopila k morju in v žalosti zajokala. Kako naj najde morsko rožo v silnih vodah, ki so se v nedogled širile pred njo?

Tedaj je priplavala k bregu velikanska riba. Mati se je razveselila in vzkliknila: „Vse, kar hočeš, ti dam, riba, če me poneseš v morske globine, na kraj, kjer rase morska roža." Velikanska riba je odgovorila: „Kako naj te ponesem k morski roži, ko nimam oči? Slepa sem, kajti hudoben ribič mi je s harpuno prebodel oči. Če mi podariš svoje oči, bom zopet videla in tedaj te lahko ponesem na hrbtu na dno sinjega morja." Mati se ni obotavljala niti hip in si je s prsti izruvala oči ter jih podarila velikanski ribi. Riba jo je vzela na svoj hrbet in jo ponesla na dno silnih globin in kmalu našla kraj, kjer je rasla bajna morska roža. Slepa je bila mati in ni mogla videti morske rože. Morsko rožo je morla odtrgati velikanska riba in jo potisniti v dlan materine desnice. Še nikoli ni bila mati tako srečna kot tisti hip.

Nato jo je riba ponesla nazaj na morski breg, tam jo je vzel orel na svoj hrbet in zaplaval z njo daleč, tja v deveto samotno dolino, ter jo položil pred vrata samotne hišice.

Smrt je zagledala morsko rožo v desnici slepe matere in se nasmehnila. Ni se obotavljala niti hip in je takoj zbežala v svoje podzemeljske pokrajine. Slepa, utrujena, lačna, vsa uboga, toda polna sreče v svojem srcu se je mati pritipala do bele posteljice, zatipala glavico Zvezdice, ki je ležala v polni nezavesti, zatipala kraj, kjer je še komaj brlela lučka v punčkinem srcu ter položila na tisto mesto morsko rožo.

Isti hip je planila Zvezdica, zdrava in vesela, krog materinega vratu. Mati ji je morala pripovedovati o svoji poti. In šele tedaj se je Zvezdica zavedla, da mati nima levice, da nima oči in grenke solze so se ji udrle po ličkih. Obupno se je ozirala okrog sebe, da bi našla pomoč. Tedaj zagleda na beli posteljici morsko rožo. Otrok je prijel v svoje ročice cvet in ga stisnil na črne materine trepalnice. Isti hip je mati vzkliknila od veselja, kajti takoj so ji spet zrasle velike, sanjave, sinje oči. „Vidim te, Zvezdica," je vzkliknila mati, toda punčka ni mirovala in je stisnila morsko rožo k njeni levi rami. Tedaj je iz rame pognala nova roka. Mati je tesno objela Zvezdico in vzkliknila: „O, sedaj te zopet lahko objamem, otrok moj."

Polni hvaležnosti sta potem prinesli lonček, da bi vanj vsadili morsko rožo. Toda kako naj cvet morja živi izven morskih valov, brez svojih sester, morskih rož, brez koral, brez rib, brez morskih dečkov in deklic? Nič ni premišljevala morska roža. Spremenila se je v sinjo meglico in zaplavala skozi okno čez devet samotnih dolin in utonila v globinah širnega morja.

Bogomir Magajna

Uganke

Biserne brez kril čebele
snoči stiha priletele,
noč na travi prenočile,
davi v soncu se poskrile.
(Roso)

V zrak se dviga, je trebušast,
ves okrogel, debelušast,
veter z njim se poigrava,
sem ter tja ga pozibava,
revček piha, revček puha,
težko diha, ves se kuha,
pok! — naenkrat zdaj zakihne,
poči, pade in — izdihne.
(Balon)

Ima zobe, nima nog,
hitro teka naokrog.
(Zogo)

Ko sijo ti sončni dnevi,
tvoj je spremljevalec zvest,
če pa sončna luč ugasne,
sam ostaneš sredi cest.
(Senca)

Na morju je doma,
se vozi sem in tja.
(Ladja)

Gostija v goricah

To v goricah danes je veselo!
Črička se oženil je z nevesto,
črni muren bil je starešina,
*godec čmrlj pa za pozavčina.**

Muren iz luknje je na gosli vlekel,
vmes prepevali so pevci črički.
To odmevalo je v brajdah zlatih,
da so se kar tresli tihi gričkí!

Roso pili so iz rožnih čašic,
sladko grozdje so bile pogače.
Ej, še jaz k njim pojdem na gostijo,
ko po mene pride polž s kočijo!

* Pozavčina vabi na gostijo.

Katera barva je srečna

Bil je deževen dan. Aleš se je dolgočasil. Ukvarjal se je že z vsem, o čemer je mislil, da bo kratkočasno. Zdaj je sedel in gledal svojo novo škatlo barvic. „Joj, so lepe!" si je rekel. „Barve naredijo toliko čudovitih stvari. Še danes zjutraj sem slišal mamico, ko je rekla, da bo ves dan srečna, ker je oblekla svojo rumeno obleko. Sprašujem se, katera barva bi osrečila mene?" Oprl si je brado na roke in mislil in mislil.

„Če pomislim na vijoličasto," je rekel, „vidim vijolice spomladi in toplo, sočno grozdje, obrano na strmem pobočju vinograda, ampak vijoličasta barva me ne osreči."

„Ali me osreči zelena?" se je vprašal. „Zelena je trava, po kateri se lahko kotališ, zelena so grahova zrna v stroku, zelene so gosenice. Zelena barva pomeni poletje, vendar ni moja srečna barva."

„Modre so oči moje mačke, modro je svetlo nebo in ribniki in jezera. Modra je hladna barva, vendar me ne osrečuje," je razmišljal Aleš.

„Rdeče barve so moje rokavice, ki mi pozimi grejejo roke, rdeč je jezik kuštravega psička, rdeča so srca. Rdeča je topla barva, ampak to ni moja srečna barva."

„Oranžno je sladko, sočno sadje pa korenje za mojega zajčka, in lampijončki so tudi oranžni. Oranžna je žareča barva, vendar ni moja srečna barva."

„Rumeni so prvi pomladni regratovi cvetovi, majhni puhasti piščančki so tudi rumeni in rumene narcise. Rumena barva je sončna barva. To je skoraj moja srečna barva — ampak ni še čisto prava."

Aleš je vstal in dolgo gledal skozi okno. Opazoval je, kako dežuje. Naenkrat je zavpil: „Zdaj vem, katera barva je prava! Vzeti je treba vse skupaj in jih sestaviti v mavrico!"

Jaz: „To še dobro vem, kdo bi kaj takega zabil."

Zlatorepec: „Takrat sem vam tudi bil razodel, da sem deseti brat, da torej gotovo ne bodem nikdar imel na zemlji miru in pokoja, kakor ga ni še imel nikoli noben deseti brat, kolikor jih je bilo od začetka sveta do današnjih časov. Kar sem prerokoval, to se je tudi zgodilo; saj bodeš kmalu videl sam. Učilnice pustivši sem se najprvo ubijal po raznih cesarskih pisalnicah. Ali nikjer mi ni bilo obstanka. Potlej sem služil v Trstu pri kupčiji, kjer mi zopet ni dala miru desetina. Tedaj sem se v samostan umaknil posvetnemu hrupu; tam pa nisem še posebno mogel nikakor prebiti. Kaj mi je bilo početi? Bogat graščak na Gorenjskem je iskal učitelja svojim otrokom. Zvedel je zame in lotil sem se pretežavnega, najnehvaležnejšega dela na zemlji. Res je bil hlebec, ki sem ga imel pred seboj, iz bele moke in dobro velik, toda s pelinom zamešen. Z otroki po vrtu skakal, kolca prepeljaval, na oslu jezdaril, o prilikah na lov hojeval, ptiče lovil, spomladi časi tudi bučele ogrebal, uklanjal se, pri jedi molčal, ko bi najraje bil govoril, otroke v Ljubljano k izkušnjam vojeval, s kmeti v mlinu ob nedeljah popijal, kričal, lasal, klečat deval, svaril in svarjen in križan sem bival dve leti, pet mesecev in tri dni.

Kar leta 1859 na Laškem boben zapoje. Vrgel sem učiteljsko palico v kot, da se je razletela na tri ali štiri kose, vzel telečjo kožo na pleči, puško na ramo pa urno tekel na bojišče. Brate, s tem ni tudi nič! Zato sem pa tudi gledal, kakor sem vedel in znal, da so me precej po bitvah pustili domov, kar mi je prizadelo mnogo otepanja in ohodkov.

Bil sem že spet na Dolenjskem, ko je začel po južni Italiji rogoviliti Garibaldi. Kaj sem hotel? Pogledal sem na vreme ter nabiral papežu vojakov. Takrat smo pač dobro živeli, takrat; ampak tudi to je minilo, kakor na zemlji vse mine. Ko sem bil prekobilil in poskusil toliko sveta, sedem enkrat nad Višnjo goro na hribu pod veliko, staro hruško — menda je bila tepka, če se ne motim — in začnem tiho premišljati: kaj pa je vendar ta spačeni, malopridni svet? Ali je vreden, da mu služi pameten mož bistre glave in svobodnega srca? Vračuje li trude, prečute, bridke noči, težavne, grenke dneve, sovraštvo in zaničevanje, ki na človeka preže kakor pajek na muho? Nikdar ne! Vse na zemlji je tlaka, prazna tlaka! — Bogastvo je sama neumnost! Po mojih mislih je Diogen bil največji, edini mož na svetu! — Ljubezen, ki se tudi modremu v srce ukrade, kakor pravi Homer, ki pametne ljudi in častite sivobradce zapeljuje v take smešnosti, da se vedo kakor slepa kura, ni vredna bolečin, katere zadaja; njena radost je svetla, pa votla pena, vzdigne se v zrak in poči! — Kaj pa čast? Plačuje li znoj, s katerim obliva, preden se iz ohole visokosti poniža do človeka? Skrb, zavist, vedna bojazen, da bi ta draga ljubica ne pobegnila od nas, pa sto in sto drugih peklenskih sester jo spremlja. Čast je ničemurna ženska v širokih obročih; vsa drugačna je videti, nego je v resnici. — Tudi slava je prazna beseda! Kdo ti je porok, da bi se zopet ne zmel svet, kakor se je že bil, ko so roji neštevilnih narodov šumeli iz Azije v Evropo? Katera usta so prisegla, da se nikdar več v naravi ne vzdigne hrup, ki utegne prevrniti, kar koli imajo dragega, velikega, krasnega vse dežele, kolikor jih obliva široko morje? Aleksandri, Napoleoni, kje bode potem vaša nesmrtna slava? V grobu tihe pozabe! Cezar, Cezar, sicer pameten mož, kako si bil ti neumen tačas, ko si prelival gorke solze zato, ker nisi bil še nič storil za slavo! — Nekateri pa tekajo posebno za učenostjo. Tudi ti so bedaki. Učenost je njiva, katera malokdaj redi moža, ki jo orje. — Najhujši na zemlji pa je tisti gotovi boj, ki ga je imeti noč in dan z oholimi neumneži. Ljudje te vrste niso videli nič, niso slišali nič, poskušali nič, pa vendar hote vse vedeti, vse znati! Gorje ti, če se po robu postaviš takemu človeku, s katerim se celo bogovi zastonj bore! Bolje bi ti bilo, da si na vrat obesiš mlinski kamen ter skočiš v morsko globočino. Komur je znana plehkoba dolgočasnega, krivičnega, v hudobje pogreznjenega sveta, mora, če hoče govoriti resnico, naravnost povedati, da največja modrost vsega slovenskega slovstva so Kančnikove besede: ‚Auf der Welt ist alles sauer, pust je ves ta svet.'"

Jako sem se čudil Zlatorepčevim besedam, ki so mi kazale, da je zelo spremenil svoje misli, kar se nisva videla. Nato mi reče: „Veš kaj? Če me že tako rad poslušaš, pojva sest!" in bližnjo krčmo pokaže z lulo, ki jo je vedno v roki držal, ko je govoril. Ker se je tudi meni že predolgo zdelo stati na cesti, spremim ga v gostilnico, ki je bila odprta pred nama, da tam dovrši, kar je bil skuhal nad Višnjo goro pod veliko, staro hruško. Sedeva za mizo in Zlatorepec pripoveduje dalje:

„Ko sem sedel v globokih mislih, kar je mimo mene pastir prignal čredo pa trobil je. Dejal sem: ta pastir je gotovo zadovoljnejši od najmogočnejših vladarjev na zemlji. David je tudi hodil za jagnjeti svojega očeta in Kopitar se je z radostjo opominjal tistih dni, v katerih je pasel čredo. — Sijalo je pomladnje sonce in visoko nad menoj na hruški je prepeval star, lep ščinkavec; bil je tistih, ki se jim pravi ropočev, katerih je tako malo, da Krakovčan, kadar ga zasliši, gre za njim, dokler ga ujame, pa ko bi imel raztrgati dvoje podplate. Tudi kos in drozg sta se oglasila. To se mi je zdelo dobro znamenje, torej vstanem, oprtim svoje breme, vzamem grčavo palico, zažvižgam proti Novemu mestu, pridem blizu Novega mesta v neko vas, kjer so iskali čednika in, dragi moj prijatelj, v osmih dneh sem že krave pasel!"

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

TITOVO IME VELENJA

pomeni priznanje za doseženo pa tudi obveznost za prihodnost

„Z ljubeznijo in zvestobo do velikih Titovih dejanj, z neomajnim zaupanjem v Titovo pot z željo, da uspehe socialistične izgradnje in svojo bodočnost trajno obeležimo s Titovim imenom, smo se delovni ljudje in občani Velenja odločili, da svoje mesto poimenujemo v TITOVO VELENJE. Zato proglaša skupščina občine Velenje, da je mesto Velenje ob 40. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti na dan praznovanja občinskega praznika 10. oktobra 1981 preimenovano v Titovo Velenje. Delovni ljudje in občani, mladina in pionirji se obvezujemo, da bomo na vseh področjih življenja in dela častno izpolnjevali naloge, ki jih pred Titovo Velenje postavlja samoupravna socialistična skupnost Titove Jugoslavije.“

Tako je rečeno v sklepu, ki so ga sprejeli na zasedanju vseh zborov velenjske občinske skupščine, ko so najmlajše slovensko mesto preimenovali v Titovo Velenje. Svečanega zasedanja so se udeležili tudi vodilni predstavniki družbeno-političnega življenja Slovenije, slavnostni govornik pa je bil predsednik SZDL Mitja Ribičič, ki je naglasil, da Titovo ime, ki ga odslej za zmerom nosi mesto Velenje, pomeni veliko čast in priznanje. „Ne le priznanje za znoj vaših rok in pridnosti graditeljev novega mesta, s tem imenom je povezana tisočletje trajajoča težka in trpka zgodovina ljudi Šaleške doline, boji kmetov za staro pravdo proti tujim fevdalcem, boji proti germanizaciji in potiskanju slovenskega življa naše zemlje, proti socialnemu izkoriščanju knapov in usnjarjev, proti tuji in domači gospodi in za nacionalno in socialno prebujanje slovenskih delovnih ljudi, za enakopravnost majhnega naroda in človeka vredno življenje.“

Titov spomenik na Titovem trgu v Titovem Velenju

Predsednik Ribičič pa je naglasil, da Titovo Velenje s tem prevzema tudi polno odgovornost za varstvo te zgodovine in veličino naprednega izročila, ki ga je ustvarjalo trpljenje, žrtvovanje in boji prejšnjih rodov. Še posebej prevzema odgovornost za revolucionarno izročilo delavskega razreda in njegove avantgarde, za junaške štrajke rudarjev in usnjarjev, za borbeno izročilo prvih štajerskih partizanov, ki so prav v tem času pred štiridesetimi leti za nekaj ur osvobodili mesto Šoštanj in bili znamenito bitko na Črneti, od tu pa krenili na znani brežiški pohod, ki je skupaj z veliko aktivnostjo gorenjskih partizanov zaustavil zločinske nacistične načrte po izselitvi tretjine slovenskih ljudi z okupiranega področja.

„To je izročilo pesnika Kajuha in duhovnika Lampreta,“ je dejal tovariš Ribičič, „tradicija Graške gore z legendarno žrtvijo partizanov Pohorskega bataljona in strahotnimi bitkami štirinajste divizije v teh krajih. In prav tu na vašem območju v Topolščici je general Löhr podpisal kapitulacijo tistega dela nemške vojske, ki je štiri leta divjala in pobijala slovenske ljudi v teh krajih med Savo in Dravo. Tako Titovo Velenje tudi simbolizira pomen velike partizanske zmage slovenskega naroda, oblikovanje lastne in zvezne države, Socialistične republike Slovenije in federativne Jugoslavije.“

Razumljivo so Velenjčani najbolj ponosni na hitri povojni vzpon mladega mesta, je dejal govornik. Velenje je nekakšen vzorec socialistične graditve novega gospodarskega in kulturnega središča: Velenjčani so se prvi odločno uprli zamisli o graditvi nekakšne gole delavske kolonije — nastajati je začelo mesto na zeleni trati, „velenjska pravljica“ v regulirani Paki z novim rekreacijskim središčem, sončnim parkom, novimi šolami in vrtci. Vendar pa Titovo ime ne pomeni samo priznanje za doseženo, z žulji in znanjem ustvarjenega, z delom in prostovoljnimi akcijami priborjenega, ampak mora biti tudi spodbuda za naprej in velika družbena odgovornost za prihodnost.

„Titograd, Titovo Užice, Titov Veles, Titova Korenica, Titovo Velenje in druga Titova imena krajev, tovarn in šol širom po domovini naj tudi prispevajo s svojim zgledom in delom k temu, da bomo tudi v bodoče kos vsakršni preizkušnji, naperjeni proti svobodi narodov in sreči tistega rodu, ki bo jutri v svoje roke prevzel zmagovito Titovo zastavo proletarske revolucije.“

Razvoj Velenja v Titovo Velenje

Danes živi v velenjski občini več kot 37 tisoč ljudi, od tega samo v mestu okrog 27 tisoč. Skoraj 23.500 delavcev je zaposlenih v 21 delovnih organizacijah, 75 tozdih in več kot 40 poslovnih enotah. V občini so v prvem polletju ustvarili več kot 22,5 milijarde dinarjev celotnega prihodka in 1.716,000.000 dinarjev izvoza.

V prvem letu po drugi svetovni vojni so v rudniku izkopali 182.000 ton premoga, pet let kasneje že 477.000 ton, lani pa 4,7 milijona ton lignita, medtem ko so letošnji polletni plan presegli za 127.000 ton. Termoelektrarna Šoštanj je s svojimi 755 MW instalirane moči sposobna ob predvidenem obratovanju 6000 ur letno proizvesti 4,53 milijona kwh na leto in je lani naredila skoraj polovico vse električne energije v Sloveniji.

Najpomembnejše gospodarsko podjetje v velenjski občini je Gorenje, ki se je v zadnjih letih razvilo v enega največjih izvoznikov v Jugoslaviji. Lani je ta sestavljena organizacija v slovenski prodaji na konvertibilni trg sodelovala s 7,53 in v jugoslovanski z 1,89%. Obenem pa podjetje sorazmerno vedno manj uvaža: lani je s prodajo pokrivalo uvoz s konvertibilnega trga 128,14-odstotno, medtem ko ga je slovensko gospodarstvo v povprečju 72-odstotno in jugoslovansko celo komaj polovično.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 16. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Renesansa — 10.30 Veliki pok — 11.45 Čudesa narave: Niagarski slapovi — 12.15 Film iz avstrijske zgodovine — 13.00 Poročila — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Dogodivščine Toma Sawyerja in Huckleberryja Finna — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Oddaja XY — 21.15 Modna revija — 21.20 Žabje perspektive — 22.15 Reklama in šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 17. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Anton Dvorak: koncert za violoncello — 11.25 Nočni studio — 12.30 Poj z nami — 13.00 Poročila — 14.10 Waterloo-bridge — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Športna abeceda — 17.30 Napete pustolovščine — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Glasba je adut — 22.00 Šport — 22.20 George Shearing — 22.40 Rock-palast-festival.

NEDELJA, 18. 10.: 11.00 Novinarska ura — 12.00 Izobrazba v obratu — 15.20 Iz delavnice Walta Disneya — 16.50 Ena, dve ali tri — 17.35 Lutkovni film — 17.45 Seniorski klub — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Baal, opera — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 19. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Jabolka in hruške — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Na čelu Apačev — 11.50 Risanka — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Fauna iberica — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 21.05 Prizorišče New York — 22.20 Poročila.

TOREK, 20. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Grozdje — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Iz delavnice Walta Disneya — 12.15 Seniorski klub — 13.00 Poročila — 17.25 Tudi zabava mora biti — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Leteča ladja 121 SP — 18.30 Mi — 18.54 Potrošniški nasveti — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv: Od Budimpešte 1956 do Poljske 1981 — 21.00 Ljudje kot ti in jaz — 22.00 Posezona, komedija — 23.30 Poročila.

SREDA, 21. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi zabava mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Vse zlato tega sveta — 12.00 Možje brez živcev — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Poročila — 17.00 Lutkovno gledališče — 17.30 Wikie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Smeh po receptu — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Glasbena komedija — 21.55 Slike v zrcalu — 22.10 Poročila.

ČETRTEK, 22. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Orehi — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Prevara — 12.15 Waltonovi — 13.00 Poročila — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Kuharsko omizje — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družinski svet — 21.15 Ženske v boju proti Hitlerjevemu režimu, dokumentacija — 22.25 Šport — 23.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 16. 10.: 17.30 Izobrazba v podjetju — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ludwig Boltzmann — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika v petek in poročila — 22.20 Na čelu Apačev — 23.40 Men & demons — Cockaboody.

SOBOTA, 17. 10.: 17.00 Draga družina — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvetnika — 20.15 Zadeva Maurizius — 21.50 Uspavanka za mrtvaka — 23.55 Cruise — 0.05 Poročila.

NEDELJA, 18. 10.: 10.00 Novosti — 17.00 Zlato — 17.45 Beach Boys — 18.30 Mladinska revija — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj zločina: Umor v operi — 21.35 Nenavadne zgodbe — 22.00 Šport — 22.15 Chicago 1930 — 23.20 Poročila.

PONEDELJEK, 19. 10.: 18.00 Znanje — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.05 Šiling — 21.50 Poročila — 22.20 Mumija.

TOREK, 20. 10.: 17.45 Šolska oddaja — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ali spoznate melodijo? — 21.03 Novo iz filmskega sveta — 21.50 Poročila — 22.05 Knjižni sejem v Frankfurtu — 23.25 Poročila.

SREDA, 21. 10.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kultura v sredo — 21.05 Dilly, zgodba neke ljubezni — 21.50 Poročila — 22.20 Skladatelj Gustav Mahler.

ČETRTEK, 22. 10.: 17.45 Šolska oddaja: Glasbeni instrumenti — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljudski večer — 21.50 Poročila — 22.20 Klub 2.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 16. 10.: 8.50 TV v šoli — 14.25 Nogomet Jugoslavija : Italija — 16.15 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Čebelko Hlaček — 17.45 Srečanje oktetov 81 — 18.20 Obzornik — 18.30 Jezik v javni rabi — 18.40 Sodobna medicina — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Izsiljevanje na Atlantiku — 21.45 V znamenju — 22.00 Vrnitev domov, angleški film.

SOBOTA, 17. 10.: 8.00 Poročila — 8.05 Glasba za cicibane — 8.25 Beli delfin — 8.40 Divja leta — 9.10 Ko utihne šolski zvonec — 9.40 Dokumentarna oddaja — 10.10 Pravila šaha — 10.30 Župan v Casterbridgeu — 11.25 Ljudje in zemlja — 12.25 Poročila — 15.50 Nogomet Jugoslavija : Italija — 17.40 Potovanje Charlesa Darwina — 18.50 Naš kraj — 19.05 Zlata ptica — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Camelot, ameriški film — 22.50 Modni utrinki — 22.55 Kažipot — 23.15 Poročila.

NEDELJA, 18. 10.: 9.30 Poročila — 9.35 Živ žav — 10.25 Ljubezen po kmečko — 11.10 Kažipot — 11.30 Domači ansambli: Ansambel Mihe Dovžana — 12.00 Risanke — 12.15 Kmetijska oddaja — 13.15 Jugoslavija, dober dan — 15.15 Poročila — 15.20 Krvava bajka, jugoslovanski film — 16.40 Rokomet Jugoslavija : ZRN — 18.10 Sestanek v nebotičniku — 19.10 Risanka — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sedem sekretarjev SKOJ-a — 21.00 V znamenju — 21.30 Športni pregled.

PONEDELJEK, 19. 10.: 8.45 TV v šoli — 10.00 Materinščina — 15.30 TV v šoli — 17.10 Poročila — 17.15 Ciciban, dober dan — 17.35 Nobelovci: Kipling — 18.05 Jedrska revolucija — 18.35 Obzornik — 18.45 Zdravo, mladi — 19.15 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Obisk, drama — 21.05 Kulturne diagonale — 21.45 V znamenju.

TOREK, 20. 10.: 9.00 TV v šoli — 15.40 Aprilska vojna 1941 — 17.10 Poročila — 17.15 Lolek in Bolek — 17.25 Števerjan 81 — 18.00 Pisani svet — 18.30 Obzornik — 18.40 Napad na Lož, oddaja iz cikla „Čas, ki živi“ — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Odprto za ustvarjalnost — 20.55 Voltaire — ta vražji človek — 21.55 V znamenju — 22.10 Za lahko noč.

SREDA, 21. 10.: 9.00 TV v šoli — 10.55 Ve-Cirkus — 17.55 Romantika proti klasicizmu lika šolska ura — 17.25 Poročila — 17.30 — 18.25 Obzornik — 18.40 Balet za vsakogar — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Film tedna.

ČETRTEK, 22. 10.: 8.55 TV v šoli — 16.05 Aprilska vojna 1941 — 17.35 Poročila — 17.40 Divja leta — 18.00 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.40 Po sledeh napredka — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bobu bob — 21.35 Piranski glasbeni večeri — 22.55 V znamenju.

Krajevno združenje ZSM in SPD „Zarja“ v Železni Kapli vabita vse prijatelje in člane na

PLESNI TEČAJ

Pričetek v soboto 17. oktobra 1981, ob 20. uri.

Kraj: gimnastična dvorana glavne šole v Železni Kapli
Vodja tečaja: Krištof Gregej

Program: standardni, latinsko-ameriški in disco plesi
Plesni tečaj bo potekal v tedenskih presledkih 15-krat po 2 uri.

Prijave sprejema tov. Helga Dobajc v Posojilnici Železna Kapla.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 16. 10.: 14.10 Obzornik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 17. 10.: 9.45 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 18. 10.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 19. 10.: 9.00 R. Vouk: „Glavno mesto Koroške“ (rad. šolska oddaja za šolarje od 3.—8. šolske stopnje) — 14.10 Obzornik — Napoved sporeda — Da jih ne pozabimo.

TOREK, 20. 10.: 9.30 Lepa je jesen — 14.10 Obzornik — Rdeče, rumeno, zeleno — Popevke.

SREDA, 21. 10.: 14.10 Obzornik — Mali recital — Literarna oddaja.

ČETRTEK, 22. 10.: 14.10 Obzornik — Družinski magacin.

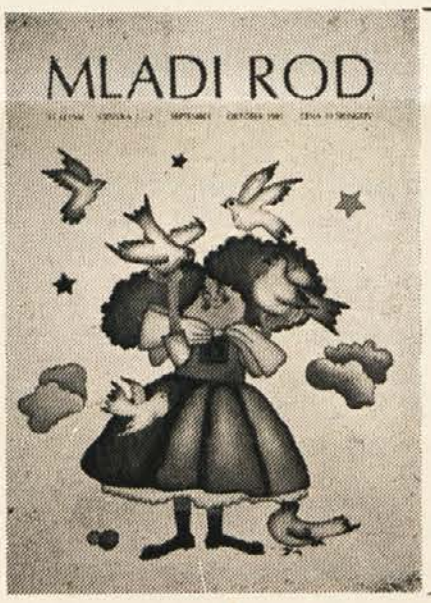

MLADI ROD

v vsako družino

Naročite ga na naslov:

MLADI ROD
9021 Klagenfurt/Celovec
Poštni predal 45

Športno društvo Pliberk vabi na

USTANOVNI OBČNI ZBOR

ki bo v nedeljo 18. 10. 1981

v kletni dvorani Posojilnice Pliberk. Za številno udeležbo prosijo proponenti.

SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo v petek 16. 10. 1981 ob 19. uri pri Pušniku v Ločah.
Po občnem zboru sledi družaben večer s 50-članskim moškim pevskim zborom gradbenega cestnega podjetja Slovenije ter ansamblom „Veseli planšarji“

Kabaret
„MACHEN SIE SICH FREI“
Prireditelj: Mohorjeva založba (v okviru „tedna knjige“)
Kraj: Slavnostna dvorana trgovske zbornice Celovec, Bahnhofstraße 40—42
Čas: nedelja, 25. 10. 1981 ob 20. uri
Gostuje „MotzArt“ iz Salzburga

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Klagenfurt, St. Ruprechterstraße 19/IV (Sindok), telefon 84 9 24, teleks 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 32 5 50 - Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Napad na slovensko šolo

(Nadaljevanje s 1. strani)

šole na Tržaškem pa je v znak protesta za torek proglasil celodnevno stavko vseh slovenskih šol na Tržaškem.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza v Trstu v svoji izjavi, s katero je obsodila atentat na slovensko šolo na Opčinah, med drugim tudi opozarja, da ni naključje, da je bil napad izveden prav na opensko šolo. Ravno na Opčinah — kakor tudi drugod — obstajajo nerešena vprašanja slovenskih šol in si starši tamkajšnjih otrok prav zdaj prizadevajo, da bi se vprašanje prostorske ureditve za razrede slovenske osnovne šole rešilo na način, ki bi zadovoljil potrebe tako slovenske kot tudi italijanske šole v duhu strpnosti in sožitja, ki si ju želi velika večina prebivalstva. „Toda prav strpnost in sožitje sta očitno napoti tistim oboževalcem tragične preteklosti, ki bi za svoje nacionalistične in rasistične cilje hoteli zastrupljati vzdušje, ponovno zanetiti ozračje sovraštva in preprečiti demokratični razvoj ter z njim uveljavljanje in spoštovanje pravic slovenskega prebivalstva," je rečeno v izjavi. SKGZ zato v imenu vseh svojih članic poziva vse Slovence in demokratično italijansko prebivalstvo, da se strnejo v naporih za utrditev demokratičnega sožitja proti škvadrističnim in drugim netilcem sovraštva in da povečajo napore za končno zakonsko ureditev pravic narodnostne skupnosti.

Kakor vidimo, je obraz fašizma in narodnega šovinizma povsod enak — ne glede na to, kje se pojavlja in proti komu je naperjen. Zato koroški Slovenci bratom na Tržaškem ob ponovnem napadu na njihove ustanove izražamo vso solidarnost in se pridružujemo njihovim akcijam, s katerimi obsojajo divjanje fašističnih nestrpnežev in od pristojnih oblasti zahtevajo končno enkrat odločno ukrepanje, da bi bil narejen konec vedno znova se porajajočemu nasilju nad slovenskim prebivalstvom in njegovimi ustanovami.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 15. oktobra 1981

Za 100 **dinarjev** dobite	35.00 šil.
Za 100 **dinarjev** plačate	40.00 šil.
Za 100 **lir** dobite	1.29 šil.
Za 100 **lir** plačate	1.38 šil.
Za 100 **mark** dobite	691.00 šil.
Za 100 **mark** plačate	707.30 šil.

NA KULTURNE PRIREDITVE OB AVSTRIJSKEM DRŽAVNEM PRAZNIKU VABIJO:

- **Slovensko prosvetno društvo „Radiše" z Radiš**

v soboto 24. oktobra 1981 ob 19.30 uri v kulturnem domu na Radišah.
Sodelujejo: Pevske skupine SPD Radiše, Pevski krožek iz Žrelca, Mešani zbor iz Grebinja, sestri Čertov in pesniki: Milka Hartman, dr. Christoph Kubelka, Janko Messner, Walter Peball

- **Slovensko prosvetno društvo „Šentjanž"**

v soboto 24. oktobra 1981 ob 20. uri pri Tišlarju v Šentjanžu.
Sodelujejo: moški zbor AGV Bistrica v R., cerkveni zbor iz Šentjanža, tamburaški zbor SPD „Šentjanž" in domači pesniki.

- **Slovensko prosvetno društvo „Srce", Dobrla vas**

v nedeljo 25. oktobra 1981, ob 20. uri v Kulturnem domu v Dobrli vasi. Pokroviteljstvo: župan Adolf Hafner.
Sodelujejo: moški kvintet iz Grebinja, kvartet iz Šentruperta, moški zbor „Franc Leder Lesičjak" in mešani pevski zbor SPD „Srce"

- **Slovensko prosvetno društvo „Zarja" iz Žel. Kaple**

v nedeljo 25. oktobra 1981 ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.
Sodelujejo: mešani in moški zbor SPD „Zarja", mešani zbor iz Ledinc, moški zbor SPD „Trta", mešani zbor „MGV Eisenkappel", moški zbor SPD „Kočna".

V A B I M O

na

III. srečanje Slovenske mladine v Železno Kaplo

Kraj: hotel OBIR — Železna Kapla
Datum: sobota, 17. oktober 1981
Čas: pričetek ob 10.00 uri

Poleg delovnega posveta, bo na sporedu tudi ogled kraja, nastopila bo folklorna skupina SPD „Zarja", zvečer pa bo kulturno-zabavni spored, ki ga bodo oblikovali znani avtorji iz Slovenije in Koroške, ter skupina JAGADANI.

V okviru večernega programa bo tudi predstavitev knjige „Prežihov Voranc in boji za Koroško med leti 1918 in 1920". Knjigo bosta predstavila prof. dr. Jože Koruza in predstavnik kluba Prežihov Voranc.

Prsrčno vabljeni! **Odbor Zveze slovenske mladine**

Zveza koroških partizanov in Zveza slovenske mladine vabita na

slovesnost ob zaključku

DELOVNE AKCIJE NA PERŠMANOVI DOMAČIJI

ki bo v nedeljo 18. oktobra 1981 s pričetkom ob 13. uri pri Peršmanu v Lepeni nad Železno Kaplo.

Na prireditvi bodo razdelili pohvale sodelavcem pri obnovi Peršmanove domačije. Za kulturni spored pa bodo poskrbeli mladinci ZSM in SPD „Zarja".

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „OBIR" na Obirskem vabi na

IZLET

Kdaj: v nedeljo 25. oktobra 1981
Kam: po Štajerski vinski cesti in v Gradec
Naš tajnik dr. Ludvik Karničar nam bo pokazal mesto Gradec z univerzo vred
Odhod: ob 5. uri zjutraj izpred Kovačeve gostilne na Obirskem. Pristop je možen tudi pri ESSO-črpalki v Železni Kapli ob 5.30 uri
Prijave in cena: vožnja stane 200 šil. ki jih vplačate pri Nužiju Furjanu v kapelski Posojilnici. Vplačilo velja kot prijava **ODBOR**

RAZGLAS

Pogrešana Friederike Rozmann, poročena Haller, rojena 30. oktobra 1931 v Dolinčicah pri Pliberku (Avstrija), hči Valentina Rozmanna (1894–1971) in Elisabete, rojene Hutter (1892–1970). Pogrešana je rodila 11. novembra 1950 nezakonsko hčer Elisabeth. Friederike Rozmann se je izselila leta 1952 v Švico, 22. maja 1954 se je poročila v Hirzelu, kanton Zürich, z Albinom Hallerjem, kateri še danes živi v tem mestu. V tem zakonu sta rojeni hčerki: Marianne Sidler, rojena Haller, rojena 1956, in Margit Haller, rojena 1959.

Dne 5. julija 1971 je pogrešana zapustila zakonsko stanovanje v Hirzelu (Švica) in od tega časa ni več glasu za njo. Vsadko, ki mu je znana usoda pogrešane žene, je obvezan to prijaviti sodišču v Horgenu (Bezirksgerichtskanzlei Horgen, ZH, Schweiz), in to tekom osemnajstih mesecev od dneva razglasa. Po preteku tega roka bo pogrešana uradno razglašena za pogrešano.

Okrajno sodišče Horgen

Enodnevni obisk hrvaških naivnih slikarjev

Avstrijsko-jugoslovansko društvo organizira v ponedeljek, 26. oktobra 1981 enodnevno avtobusno vožnjo na Hrvatsko. Na sporedu so obisk tovarne živil „Podravka", obisk galerije naivne umetnosti v kraju Hlebine in obisk pri slikarju Ivanu Večenakju.

Pavšalna cena vožnje znaša za osebo 400 šilingov in vsebuje vožnjo (Beljak–Maribor–Varaždin–Koprivnica-Hlebine in nazaj) ter domačo južino z vso pijačo.

Prijave sprejema AJD, poštni predal 134, 9021 Celovec.

Rok prijav: 20. oktober 1981.

V prostorih otroškega vrtca „Naš otrok", 10.-Oktober-Str. 25 v Celovcu je ob četrtkih od 16.00 do 18.00 ure spet

SLOVENSKI POUK

za šoloobvezne otroke od 1. do 4. razreda ljudske šole.

Pouk vodita v dveh skupinah učitelja Rezika Iskra in Danilo Prušnik.

Pouk obiskuje sedaj nad 20 šolarjev, lahko pa sprejmemo še več otrok.

Starši, koristite to možnost jezikovnega izobraževanja Vaših otrok.

Otroke, ki radi pojejo, vabimo, da obiskujejo ZBOROVSKO PETJE, ki ga vodi gospa Lenčka Kupper vsak četrtek od 15.30 do 16.00 ure prav tako v prostorih vrtca.

Društva „Naš otrok"

ŠPORTNI VESTNIK

SAK na pravi poti

Na Kocchatovem igrišču se je zadnjo nedeljo zbrala množica ljudi, da bi videla tekmo SAK proti vodečemu moštvu iz Brež. Za SAK je štela več ali manj samo zmaga.

Boljšega pričetka tekme si SAK sploh ni mogel pričakovati. V 6. minuti je Kreutz krasno podal Polanšku, ta naprej v kazenski prostor Hoblu, ki je s placiranim strelom presenetil vratarja. Po tem golu je nasprotnik skušal prevzeti iniciativo. Pritiskal je na gol SAK in imel nekaj lepih priložnosti, toda sprva je Ahlin preprečil najhujše. V 36. minuti so Brežani izenačili in igra se je do polčasa nadaljevala izenačeno. V prvem polčasu

je bil poškodovan Zablatnik, ki ga je po odmoru zamenjal Gregorič.

V 56. minuti je imel SAK veliko srečo, nasprotnik je zadel samo vratnico, odbito žogo pa tudi niso znali spraviti v prazen gol. Nato je nasprotnik hotel s pretirano trdo igro priti do uspeha. Ko je Perč napadalca Kronlechnerja oviral, se je ta revanširal z nesramnim udarcem v obraz, sodnik je Kronlechnerja takoj izključil. Perč pa je dobil rumeno karto. To je bil začetek nefair igre, ki je postala vedno bolj hektična. Ni trajalo dolgo in sodnik je pokazal naslednji rdeči karton. Po hudem prekršku je moral zapustiti igrišče Luschnig, ki je že v prvem polčasu dobil rumeno karto. Igra je na obeh straneh postajala še bolj hektična, igralci niso več gledali na žogo, temveč samo še na noge. Ni trajalo dolgo, ko je sodnik izključil Velika, ko je ta poril nasprotnikovega igralca (Velik je dobil že prej rumeno karto). Sedaj so vsi mislili, da je to konec za SAK, toda slovenski igralci so se borili kakor levi, in šele sedaj, ko je imel nasprotnik enega igralca več, je SAK prevzel iniciativo. Do konca je bilo le še nekaj minut, in vsi so mislili, da se bo igra končala neodločeno. 7 minut pred koncem je branilec iz Brež podrl Polanška v kazenskem prostoru; sodnik je dosodil enajstmetrovko. Drnovšek si je pripravil žogo, odločno streljal v levi kot in SAK je vodil 2:1. Zadnje minute je SAK solidno prestal in premagal vodeče moštvo iz Brež nekoliko srečno z 2:1.

Postava: Ahlin; Perč, Woschitz, Kreutz M., Drnovšek, Zablatnik (Gregorič), Luschnig, Babšek, Velik, Hobel, Polanšek.

SAK „pod 23 — Breže „pod 23" (Gol: Schnabl)	1:1
SAK mladina — ATUS Borovlje mladina	2:1
SAK šolarji — ATUS Borovlje šolarji	0:4

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi na prvenstveno tekmo

V NEDELJO 18. OKTOBRA 1981

Kotmara vas - SAK ob 15.00 uri

Kotmara vas „pod 23" — SAK „pod 23"	ob 13.00 uri
Igrišče: Kotmara vas	
Gurnitz šolarji — SAK šolarji	ob 14.00 uri
Gurnitz mladinci — SAK mladinci	ob 15.15 uri
Igrišče: Gurnitz	

Prisrčno vabljeni!

Mednarodna tekma na skakalnici pri Postraniju

Naraščaj skakalcev iz treh dežel se je zadnjo nedeljo pomeril na skakalnici z umetno snovjo pri Postraniju južno od Celovca. 73 skakalcev se je udeležilo prireditve.

Najboljši skakalec dneva je bil Borut Piber iz Bleda, drugo mesto splošne razvrstitve je zasedel Edoardo Hosnar od kluba Monte Lussari pred najboljšim Koroščem Paulijem Eratom iz Zahomca, na četrto mesto pa se je uvrstil Reinhard Schluga, skakalec športnega društva KSG, ki je bilo tudi organizator mednarodne prireditve.

Splošni razred: 1. Reinhard Schluga (KSG) 197,0 (25,5 - 27), 2. Drago Vidic (Bled) 192,0 (25,5 - 26,5). **Mladina II:** 1. Borut Piber (Bled) 210,0 (27 - 28,5), 2. Walter Schwarz (SZ Velden) 179,0 (22,5 - 26). **Mladina I:** 1. Edoardo Hosnar (Monte Lussari) 200,5 (27 - 27,5), 2. Paul Erat (ŠD Zahomec) 198,5 (25 - 27). **Šolarji II:** 1. Hans-Peter Hilbl (Mitterndorf) 184,5 (23,5 - 25,5), 2. Carlo Pinzano (Trbiž) 162,5 (20,5 - 23,5), 3. Mihi Truppe (ŠD Zahomec) 154,0 (21 - 22,5). **Šolarji I:** 1. Joško Šmid (Jesenice) 164,5. **Otroci II:** Tomaž Knafel (Jesenice 200,1 (16 - 15). **Otroci I:** 1. Boštjan Zupan (Triglav Kranj) 167,9, 2. Christian Samitz (SZ Velden) 152,9, 3. Sergio Schwitzer (ŠD Zahomec) 139,3.

Katoliški dom prosvete v Tinjah vabi:

Od ponedeljka 12. 10. 1981 naprej, (ob 18.00 uri)

Jezikovni tečaj „Slovenščina za začetnike", I. del (10 dvojnih ur)

- v prostorih Waaggasse 18. Celovec. Vodi učitelj Franc Krištof.
- v Domu v Tinjah, v četrtkih, ob 18. uri. Vodi ravnatelj Mirko Srienc.

Sobota 17. 10. 1981, od 9. do 17. ure

Tečaj za spretne roke, „Ornamentika z vozli". Vodi: sr. Lucija Klemenjak. Meditacija: Jože Kopeinig

Sobota 17. 10. 1981, od 14.30 do 18. ure

Uvodni tečaj za črno-bele slike (fotografije) v 3 dehi, nem. Vodi strokovni učitelj Hans Moll, Velikovec, Grabštanj.

Slovensko prosvetno društvo „OBIR" na Obirskem vas vabi v soboto 17. Oktobra 1981 ob 20. uri h Kovaču na domačo proslavo pod naslovom „30 LET POD SONČNIM OBIRJEM Z DUŠNIM PASTIRJEM T. HOLMARJEM" Našega č. župnika bomo počastili z recitacijami in petjem **ODBOR**